

Univerzita Hradec Králové
Filozofická fakulta

Bakalářská práce

2023

Adéla Maryšková

Univerzita Hradec Králové
Filozofická fakulta
Katedra sociologie

Postoje generací k projevům sexuálního obtěžování

Bakalářská práce

Autor práce: Adéla Maryšková

Studijní program: B0314A250008 Sociologie

Studijní obor: Sociologie

Forma studia: prezenční

Vedoucí práce: Mgr. Lucie Cviklová, M.A., Ph.D.

Hradec Králové, 2023

Zadání bakalářské práce

Autor: Adéla Maryšková

Studium: F20BP0092

Studijní program: B0314A250008 Sociologie

Studijní obor:

Název bakalářské práce: **Postoje generací k projevům sexuálního obtěžování**

Název bakalářské práce AJ: Attitudes of generations to forms of sexual harassment

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Bakalářská práce bude obsahovat teoretickou část zaměřenou především na problematiku pojmu sexuálního obtěžování a jeho různých forem. Ve výzkumné části budu zjišťovat, zda lidé vnímají tyto vybrané projevy jako projevy sexuálního obtěžování. Bude se jednat o projevy verbální i fyzické jako jsou sexuálně podbarvené vtipy, lascivní pohledy, nevhodné popisování těla, nechtěný tělesný kontakt a jiné. Cílem této práce bude tedy zjistit, co už lidé považují za projevy sexuálního obtěžování a co je pro ně naopak ještě chování přijatelné a zda se tyto postoje liší především v závislosti na věku a pohlaví. Výzkum provedu kvantitativní metodou pomocí standardizovaného dotazníku a dotazování budou muži i ženy různého věku rozděleného mezi kategorie.

Křížková, A. 2006. *Sexualizovaná realita pracovních vztahů: analýza sexuálního obtěžování v České republice*. Praha: Sociologický ústav Akademie věd ČR.

Havelková, B. *Právní úprava obtěžování z důvodu pohlaví a sexuálního obtěžování*. In Křížková, A., Maříková, H., Uhde Z. (eds.), *Sexualizovaná realita pracovních vztahů. Analýza sexuálního obtěžování v České republice*. Sociologický ústav, Praha 2006, pg. 95-106

Křížková, A., M. Čermáková, R. Dudová, H. Maříková, Z. Uhdeová. 2005. *Obtěžování žen a mužů a sexuální obtěžování v českém systému pracovních vztahů: Rozsah, formy, aktéři, řešení*. Oddělení Gender & sociologie, Sociologický ústav AV ČR.

Crouch, M. A. 2000. *Thinking About Sexual Harassment: A Guide for the Perplexed*. Oxford University Press.

LeMoncheck, L., M. Hajdin. 1997. *Sexual Harassment: A Debate*. Rowman & Littlefield Publishers

Zadávací pracoviště: Katedra sociologie,
Filozofická fakulta

Vedoucí práce: Mgr. Lucie Cviklová, M.A., Ph.D.

Datum zadání závěrečné práce: 4.10.2022

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracovala pod vedením vedoucí práce samostatně a uvedla jsem všechny použité prameny a literaturu.

V Pardubicích dne 28. 6. 2023

.....

Anotace

Maryšková, A. 2023. *Postoje generací k projevům sexuálního obtěžování*. Hradec Králové: Filozofická fakulta, Univerzita Hradec Králové, 63 s. Bakalářská práce.

Bakalářská práce si klade za cíl zjistit, jaké jsou postoje lidí různých generací k problematice sexuálního obtěžování. Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část, přitom teoretická část se věnuje především vymezení pojmu sexuálního obtěžování a jeho různým formám, stejně tak jako jeho funkci v hierarchii a při udržování genderových nerovností ve společnosti. Krátce se také soustředí na zakotvení sexuálního obtěžování v české legislativě a závěrem zmiňuje teorii generací, do které je zasazena. Empirická část, která je východiskem dotazníkového šetření, se snaží objasnit, jaké projevy respondenti považují nejčastěji za obtěžující, jaké mají osobní nebo zprostředkované zkušenosti s tímto chováním, jaké jsou jejich názory na ochranu před sexuálním obtěžováním a násilím na ženách a v neposlední řadě, jak se tyto postoje mění v závislosti především na věku a pohlaví.

Klíčová slova: sexuální obtěžování, obtěžování, diskriminace na základě pohlaví, generace, násilí na ženách

Annotation:

Maryšková, A. 2023. *Attitudes of generations to forms of sexual harassment*. Hradec Králové: Philosophical Faculty, University of Hradec Králové, 63 pp. Bachelor Thesis.

The main goal of the bachelor thesis is to find out what are the attitudes of different generations to the issue of sexual harassment. The thesis is divided into the theoretical and the practical part. The theoretical part is trying to explain the concept of sexual harassment and its various forms, as well as its function in the hierarchy, especially in connection with labour relations and maintaining gender inequalities in society. It also briefly focuses on the embedding of sexual harassment in Czech law and in the end, it mentions the theory of generations. The empirical part, which is based on a questionnaire survey, clarifies what situations the respondents consider as harassing, what experiences they have with this behaviour, what their opinions are about protection against sexual harassment and violence against women, and finally, how these attitudes change depending on age and gender.

Keywords: sexual harassment, harassment, gender discrimination, generation, violence against women

Poděkování

Na tomto místě bych velice ráda poděkovala své vedoucí práce Mgr. Lucii Cviklové, M.A., Ph.D. za trpělivost a odborné vedení této práce. Současně bych velice ráda vyjádřila své poděkování mé rodině a všem lidem, kteří mě v psaní mé práce podporovali. Zvláště ráda bych poděkovala svým kolegům Kryštofovi Petříkovi a Markétě Vrbové za mnohé odborné konzultace a rady. Rovněž děkuji všem respondentům, kteří se zúčastnili mého výzkumného šetření.

Adéla Maryšková

Obsah:

1.	Úvod	1
2.	Teoretická část	1
2.1.	Sexuální obtěžování	1
2.1.1.	Definice	1
2.1.2.	Genderový rozměr sexuálního obtěžování	2
2.1.3.	Typologie podle J. Tilla.....	3
2.1.4.	Sexuální obtěžování jako nástroj udržování genderových nerovností	4
2.1.5.	Diskriminace na základě pohlaví.....	6
2.1.6.	Sexuální obtěžování v pracovněprávních vztazích	7
2.1.7.	Typy obtěžování na pracovišti.....	8
2.1.8.	Následky	9
2.1.9.	Výskyt sexuálního obtěžování v ČR	10
2.1.10.	Právní úprava.....	11
2.2.	Generace	14
3.	Empirická část	16
3.1.	Výzkumné otázky a hypotézy	16
3.2.	Metodologie	17
3.2.1.	Metoda	17
3.2.2.	Průběh sběru dat	18
3.3.	Třídění prvního stupně.....	19
3.4.	Analýzy	33
4.	Závěr	45
5.	Použitá literatura	47
6.	Seznam tabulek a grafů	50
7.	Přílohy	52

1. Úvod

Téma sexuálního obtěžování začíná nabírat na významu nejen ve světě vědy, ale také ve společnosti jako takové. V minulosti se tomuto tématu nepřikládalo příliš velký význam a dlouho zde dominovalo jeho zlehčování, které v českém prostředí i nadále pokračuje. Pozornosti se dostalo tématu sexuálního obtěžování v amerických a západoevropských společenských vědách v 70. letech 20. století, u nás se v sociálních vědách začíná ve větší míře objevovat až v posledních letech, v návaznosti na přijetí antidiskriminačního zákona a etablování oboru genderová studia. Společně s definicí sexuálního obtěžování se vyvíjí i specifické přístupy ke zkoumání tohoto fenoménu, díky kterým jsou stále přesnější údaje o jeho výskytu. [Smetáčková, Pavlík 2011] Česká společnost neklade příliš velký důraz tématům genderu ani diskriminaci na základě pohlaví, a to má za následek, že sexuální obtěžování bylo v naší společnosti dlouho tolerováno. Hlavním cílem této práce je seznámit se s touto problematikou a zjistit, jaké projevy dnes lidé považují za sexuální obtěžování a jak se tyto postoje mění v závislosti na pohlaví a věku, což jak bylo výše řečeno, je důsledkem toho, že se definice sexuálního obtěžování stále vyvíjí. Kromě přímých projevů se dotkneme i zkušeností se sexuálním obtěžováním v různých prostředích a legislativy, která na něj navazuje.

2. Teoretická část

2.1. Sexuální obtěžování

2.1.1. Definice

Problematika sexuálního obtěžování začíná u jeho samotné definice, kterých najdeme velké množství a každá má k sexuálnímu obtěžování vlastní přístup. To má za následek, že stejné chování můžeme interpretovat více způsoby. Právě to může být základem zpochybňování celé problematiky, jejího zlehčování a malé opory v právním systému.

Obecně můžeme definice sexuálního obtěžování dělit dvěma způsoby, a to na definice objektivní a subjektivní. Objektivní definice jsou ty, které nám říkají, že je možné určit, co je sexuální obtěžování pouhým pozorováním, tudíž jsou jeho parametry předem jasně vyhrazené a popsány. Zatímco definice subjektivní, se řídí subjektivními vnitřními pocity obtěžované osoby a ty se s každou situací a osobou liší. [Smetáčková, Pavlík 2011]

Pod objektivní definice zařazujeme hlavně právní definice, které jsou dnes součástí legislativy a vnitřních pravidel různých institucí. Jedná se tedy o definice, které přesně vymezují konkrétní projevy a parametry, které chování musí splňovat, aby mohlo být označeno za sexuální obtěžování. Česká legislativa se v případě sexuálního obtěžování opírá především o definici antidiskriminačního zákona z roku 2009.

Tyto právní definice můžeme zařadit také mezi definice *a priori*, které vycházejí z předpokladu, že lze identifikovat určitý jev čistě pomocí pozorování, bez ohledu na to, jak situaci definují samotní aktéři. [Smetáčková, Pavlík 2011]

Na druhou stranu definice subjektivní fungují na opačném principu. Ty se zakládají právě na tom, zda je dané chování pro oběť nepříjemné a sama ho označuje za obtěžování nebo sexuální obtěžování. Určují ho tedy pouze osoby, vůči kterým je chování směřováno, na základě jejich vlastních pocitů a zkušeností. Nejzajímavějším pojetím těchto definic je poté odmítnutí jakékoliv možnosti definovat, co sexuální obtěžování vlastně je, protože má čistě subjektivní význam. [Smetáčková, Pavlík 2011]

Definice se tedy stále vyvíjejí a balancují mezi subjektivním a objektivním pojetím konceptu, tedy mezi vnitřními pocity člověka a vnějšku pozorovatelnými projevy. [Smetáčková, Pavlík 2011]

2.1.2. Genderový rozměr sexuálního obtěžování

V českém prostředí není genderový rozměr sexuálního obtěžování příliš rozšířený a důvodem může být i samotný význam a použití tohoto pojmu.

Sexuální obtěžování je užívaný překlad anglického *sexual harassment*, někdy se také nepřesně jako překlad uvádí výraz *sexuální harašení*, který může být sám o sobě ještě více problematický. Anglické slovo *harass* znamená znepokojovat nebo zneklidňovat, zatímco české, částečně foneticky podobné slovo, *harašit*, znamená šramotit, chrastit či šelestit, tedy vytvářet nepříjemný zvuk. Tento výraz je často asociován s výrazy jako „haraší mu/jí v bedně“ nebo „haraší mu/jí ve věži“, a proto slovní spojení *sexuální harašení* může ve výsledku situaci spíše znevažovat a ubírat jí na důležitosti. [Vošmik, Kotková 2017]

Přítom i užívaný pojem *sexuální obtěžování* může působit poněkud problematičtěji. Důvodem proto je použité adjektivum *sexuální*, jež je významově vnímáno jako něco souvisejícího výhradně se sexuální aktivitou, zatímco anglický výraz *sexual* má význam dvojitý, jednak jako sexuální chování, ale zároveň jako pohlavní nebo genderová příslušnost¹ a zaujímá tak mnohem širší pole projevů nežli české *sexuální*. Z tohoto důvodu je označení *sexual harassment* mnohem příhodnější popisujeme-li nejen fyzické chování se sexuálním podtextem, ale také jakékoli vytváření nepříjemného prostředí souvisejícím s pohlavím či genderem oběti. V porovnání výraz *sexuální obtěžování* odkazuje pouze k sexuálním aktivitám. Za *sexual harassment* můžeme tedy označit i takové typy chování, které vytváří nepřátelské prostředí opakovaným zdůrazňováním skutečnosti, že daný člověk je mužem či ženou nebo mu náleží určité charakteristické vlastnosti genderových stereotypů. Irena Smetáčková a Petr Pavlík tento problém řeší tak, že ve svém výzkumu navrhuji používat spojení *genderově motivované a sexuální obtěžování* namísto dosud dominantního označení *sexuální obtěžování*. Toto označení pomáhá lépe obsáhnout všechny projevy, které pod sexuální obtěžování zařazujeme. [Smetáčková, Pavlík 2012]

2.1.3. Typologie podle J. Tilla

Jak již bylo zmíněno, v současnosti se klade důraz i na genderovou povahu sexuálního obtěžování. Tím se rozumí chování motivované nikoli sexuální přitažlivostí, ale čistě tím, že oběti jsou ženy nebo muži. To souvisí i s faktem, že sexuální obtěžování je na rozdíl od jiných forem diskriminace na základě pohlaví genderově specifické. V mnoha případech diskriminace na základě pohlaví, jsou to muži, kteří si v žalobě stěžují na zranění na základě pohlaví, ovšem převážnou většinu žalobců přímo za sexuální obtěžování tvoří právě ženy. [Chamallas 1993]

První, kdo do svého konceptu sexuálního obtěžování přivedl kategorii genderu byl J. Till, který na základě výzkumu sexuálního obtěžování seřadil do pěti kategorií, uspořádaných podle jejich závažnosti z hlediska jeho dopadů:

1. Generalizované sexistické poznámky nebo chování.

¹ Ang. sex = pohlaví, pohlavní styk

Jedná se o takový typ chování, který obsahuje většinou stereotypizované poznámky namířené vůči ženám nebo mužům. V takovýchto případech aktér není motivován sexuální aktivitou, ale pouhým genderem oběti. Svým chováním tedy zdůrazňuje fakt, že oběť je žena, případně muž. Tento typ chování přitom často ovlivňuje celé třídy, jelikož může být jeho publikem normatizováno. Ženy poté často čelí tomuto typu chování například v oborech nebo zaměstnáních, kterým dominují převážně muži.

2. Nevhodné a urážlivé, ale beztrestné chování.

Tato kategorie se od předchozí odlišuje tím, že zahrnuje také žádosti o setkání sociální nebo i sexuální povahy a doprovází ji fyzický kontakt, který svou povahou odpovídá sexuálnímu obtěžování.

3. Nabádání a odměňování za sexuální aktivitu

Jedná se o situace, kdy osoba nabízí protislužbu či odměnu nebo přímo uplácí za sexuální aktivity. Tyto sliby se následně často proměňují ve výhrůžky, pokud oběť nespolupracuje. V některých případech se ovšem ve výhrůžky proměnit vůbec nemusí. Takovéto chování může vygradovat do chování kriminální povahy a může být považováno i za formu prostituce.

4. Nucení k sexuálním aktivitám.

Takovéto chování již obsahuje přímé výhrůžky různého druhu, přičemž agresor požaduje aktivity sexuální povahy.

5. Sexuální zločiny a přestupky

Jedná se o činy kriminální povahy, které zákon rozeznává jako zločiny nebo přečiny. Právě ty jsou přitom ve většině případů obětmi nenahlášené. Mnoho obětí i takových závažných činů jako je znásilnění často nechťejí události nahlásit. Důvody můžou být různé, stydí se za to, co se jim stalo nebo se bojí následků, které to bude mít na jejich život a budoucnost. [Till 1980]

2.1.4. Sexuální obtěžování jako nástroj udržování genderových nerovností

Navzdory tomu, že sexuální obtěžování v nás prvotně vyvolává pocit, že úzce souvisí se sexualitou a sexuální přitažlivostí, hlubší analýza poukazuje na to, že jde spíše o princip uplatnění moci. Toto tvrzení potvrzuje i fakt, že sexuální obtěžování je jednou z forem

genderové diskriminace na trhu práce nebo ve školách, kde se vyskytuje primárně právě mezi jedinci na různých pozicích. [Uhde 2006]

Na sexuální obtěžování lze také nahlížet jako na mechanismus udržující především ekonomickou nerovnost mezi muži a ženami. Ženy jsou totiž jeho prostřednictvím vytlačovány z pozic, kde mohou být potencionální hrozbou mužské dominanci. Jako oběti sexuálního obtěžování jsou tímto způsobem stigmatizovány a snižuje se tím jejich integrita nejen v práci, ale i ve společnosti. Sexuální obtěžování tedy systematicky snižuje profesní postavení žen a udržuje tak symbolickou nadvládu mužů tím, že upozorňuje na jejich sexualitu a genderovou roli. Zároveň také udržuje rozdělení pracovního trhu na femininní obory, které jsou méně placené a mají nižší status nežli obory maskulinní, které jsou statusově postavené výše, jelikož ženy do těchto oborů, kterým dominují převážně muži, nemají tendenci vstupovat právě z obav ze sexuálního obtěžování, které je v takovém prostředí mnohem pravděpodobnější. [Uhde 2006]

K všudypřítomné moci vycházející z genderového řádu, který staví maskulinitu nad feminitu se tedy připojuje i moc, kterou člověk nabývá v jistých organizacích (zaměstnání, škola) ve vztahu nadřizený a podřizený. Tuto mocenskou kombinaci pak může doplnit i moc, která pramení z konkrétního interpersonálního vztahu. Tato mocenská převaha pak může být důvodem, proč si obtěžovaná osoba neuvědomí závažnost situace ihned nebo nemusí mít odvahu situaci řešit. [Smetáčková, Pavlík 2011]

Podobnou myšlenku přináší Jessica Benjamin, která mužskou dominanci spojuje s principem racionalizace, který do sociologie přinesl Max Weber. „*Racionalizace, jak ji pojímal Weber, definuje proces, v němž abstraktní, vypočitatelné, odosobněné způsoby interakce nahrazují ty, které jsou založeny na osobních vztazích a tradiční autoritě a přesvědčení.*“ [Benjamin 2016: 193] Mužská dominance ve společnosti se tak během tohoto procesu stává racionalizovanou, neutrální, neviditelnou a jeví se jako přirozená a nezbytná. Ona neutralita je přitom iluzí, protože navzdory vzrůstajícímu počtu žen ve veřejné, produktivní sféře společnosti, je náš svět stále „světem mužovým“ a přítomnost žen v tomto světě nemá na jeho chod vliv. Samotná genderová neutralita nebo chcete-li objektivnost, o kterou dnes veřejné instituce usilují je přitom díky své lhostejnosti vůči osobním potřebám typickým rysem právě mužskosti a mužské moci. Důsledkem této

odosobnělosti a vyloučení péče čistě do soukromé sféry má za následek diskriminaci žen a upevňování mužské dominance. [Benjamin 2016]

2.1.5. Diskriminace na základě pohlaví

Předpokládalo se, že se sexuální obtěžování objevuje pouze mezi lidmi, kteří zastávají vedoucí a podřízené pozice jako je zaměstnavatel/zaměstnanec nebo učitel/žák. Ačkoliv se tento typ chování často objevuje mezi lidmi na pracovištích nebo ve školách, nejedná se vždy o lidi, kteří jsou na pozici nadřízené a podřízené, ale často jsou na pozicích sobě rovných. V těchto situacích tedy princip moci uplatnit nelze. [MacKinnon 1987]

Vzhledem k tomuto vývoji, který přinesl nové aspekty sexuálního obtěžování se zákon o diskriminaci na základě pohlaví musel upravit, právě proto, aby se přizpůsobil realitě sexuálního obtěžování. Mluvíme-li konkrétně o sexuálním obtěžování založeném na genderu, znamená to, že se přihodí ženě, protože je žena, bez ohledu na její individuální osobnost nebo postavení. Příslušnost k pohlaví je tedy chápána spíše jako opak individuality nežli jako její součást. Proto můžeme říci, že v situacích, které označujeme jako sexuální obtěžování, je se ženou zacházeno na základě jejího pohlaví a spadá tak do oblasti genderové diskriminace. Existují argumenty, které tvrdí, že sexuální obtěžování nemůže být považováno za diskriminaci na základě pohlaví, jelikož oběti sexuálního obtěžování se mohou stát jak ženy, tak i muži. Můžeme se také dohadovat, zda není sexuální obtěžování otázkou biologie, to je však samo o sobě nepravděpodobné, a navíc by to neměnilo nic na tom, jak je vnímáno. Pokud by se vražda ukázala jako biologicky podmíněná neměnilo by to nic na tom, že její spáchání je stále zločin. [MacKinnon 1987]

S tématem diskriminace úzce souvisí pojem intersekcionality, který pomalu prostupuje i do sociálních věd v ČR. Intersekcionalní teorie je založena na myšlence, že *„neexistuje jediná kategorie (rasa, třída, gender, etnicita, národnost nebo sexualita a další), která by mohla vysvětlit lidskou zkušenost, jež je strukturována rozdíly a distribucí moci, bez odkazu k dalším kategoriím“*. [Křížková, Hašková 2018: 3] Vychází z předpokladu, že člověk není součástí pouze jediné sociální kategorie, ale tyto kategorie se během jeho života prolínají a vytvářejí navzájem se prolínající systémy diskriminace nebo znevýhodnění, ve kterých se promítá vše, co může člověka nějakým

způsobem marginalizovat. [Womankind 2023] Mluvíme tady tedy o určitých systémech různých typů nerovností, které jsou neoddělitelně propojeny a navzájem se podporují při vytváření nerovností skrze instituce, normy nebo symboly. [Křížková, Hašková 2018]

Pojem intersekcionality poprvé zavedla Kimberlé Crenshaw, která se ve své práci zabývala vícenásobnou diskriminací a upozorňovala na „intersekcionalní neviditelnost“ některých žen, především žen diskriminovaných rasově. [Křížková, Hašková 2018] I když je tento termín ve světě sociálních věd relativně nový, to, o čem pojednává, zcela jistě není. Historickou optikou je jasné, že vůdci mnoha sociálních hnutí, jako jsou feministická hnutí a hnutí za občanská práva v 60. letech, marginalizovali členy své skupiny tím, že přehlíželi vliv protínajících se identit na sociální nerovnost. Crenshaw upozorňovala na tuto neviditelnost určitých identit a útlaku černých žen právě v rámci feministického hnutí. Americká spisovatelka a aktivistka Audre Lorde tento problém řešila tím, že vytvořila alternativní feministickou perspektivu, kterou nazvala „womanist“, ve které aktivně povzbuzovala své následovníky, aby ve svých sociálních hnutích a kritické analýze společenských problémů zvažovaly rasu, třídu, pohlaví, postižení, sexualitu. [SUBCULTURES AND SOCIOLOGY 2023]

2.1.6. Sexuální obtěžování v pracovněprávních vztazích

Sexuální obtěžování představuje jednu z příčin genderové nerovnosti na trhu práce, navzdory tomu, že oběťmi sexuálního obtěžování mohou být obě pohlaví, převážnou většinu jich stále tvoří ženy, které jsou tímto způsobem systematicky vytlačovány z vyšších pozic. Zároveň je v českém prostředí výrazná segregace profesí na „femininní profese“ jako jsou sekretářky nebo zdravotní sestry, kde je vysoké zastoupení žen. [Uhde 2006] Čermáková k tomuto problému dodává, že „*výše podílu žen v určité profesi je faktorem, který ovlivňuje sociální status a prestiž profese, cenové ohodnocení profese na trhu práce i vnitřní hierarchizaci profese*“ [Čermáková 1997: 391]

Podle výzkumu, který se svými kolegy provedla Alena Křížková, se se sexuálním obtěžováním na pracovišti setkala čtvrtina české populace, z toho větší podíl tvoří právě ženy, z těch se pak 13 % samo stalo obětí sexuálního obtěžování. Přišli také na to, že bavíme-li se o sexuálním obtěžování na pracovišti, nejvíce ovlivňujícím faktorem je oblast, ve které oběti pracují, konkrétně se sexuálním obtěžováním nejvíce setkávají lidé

pracující v zemědělství. Nejčastějšími projevy jsou pak hlavně verbální projevy jako sexuálně podbarvené vtipy a řeči, sexuálně orientované narážky nebo narážky na soukromý život. [Křížková 2006]

2.1.7. Typy obtěžování na pracovišti

V pracovněprávních vztazích se můžeme nejčastěji setkat se dvěma typy sexuálního obtěžování, to, které nazýváme jako „vytváření nepřátelského pracovního prostředí“ a poté „obtěžování Quid Pro Quo“.

„Vytváření nepřátelského pracovního prostředí“ je častější typ sexuálního obtěžování na pracovišti. K nepřátelskému pracovnímu prostředí dochází, když nadřízený nebo jiný zaměstnanec dělá sexuálně sugestivní komentáře, gesta, návrhy, obrázky, e-maily, texty, dotyky nebo vtipy, které bezdůvodně narušují pracovní výkon ostatních. [Workplace Justice 2023]

Sexuální obtěžování „Quid Pro Quo“ znamená doslova „něco za něco“. Tento typ sexuálního obtěžování bývá méně viditelný, přitom stejně jako mnohé jiné formy sexuálního obtěžování ho pachatel využívá k získání nebo udržení moci nad svou obětí. K sexuálnímu obtěžování Quid Pro Quo tedy dochází, když je podmínkou pro získání výší pozice, platu, titulu nebo odměny nutné podřízovat se sexuálním návrhům nadřízeného, ať už jsou zřejmé, nebo nikoli. [Winer, Burritt & Scott 2023]

Mobbing

V pracovním prostředí se můžeme setkat se specifickými formami obtěžování nebo dokonce šikany, v rámci, kterých se objevuje i chování, které můžeme považovat za formu sexuálního obtěžování. Jedním z takovýchto pojmů je právě *mobbing*. Většinu pracovních prostředí provází různé vztahy na pracovišti, které probíhají ve větších i menších kolektivech či skupinách, kde jsou lidé nuceni spolupracovat, participovat a tím vytvářet pracovní struktury daného pracoviště. Mezi takovými vztahy můžeme pozorovat i chování, které dnes označuje jako *mobbing* neboli psychické týraní, které se děje systematicky, a především opakovaně cílené osobě. Nástroji takového útoku jsou často nadměrná kritičnost, zesměšňování, nadávky, naschvály nebo pomluvy na pracovišti. [Búgelová, Dobiášová 1999]

Navzdory tomu, že výraz *mobbing* se začal používat relativně nedávno, jev, který tento pojem označuje se vyskytuje již delší dobu. Důvodem vzniku bývá často nedostatek místa, jak sociálního, tak fyzického, což má za následek, že *mobber* z pocitu ohrožení začne upevňovat svoji pozici ve skupině, aby o ni nepřišel. Jde tedy o jakousi snahu zneschopnit pracovní způsobilost oběti, odebrat jí kompetence a ovlivnit její pracovní výkon a tím vylepšit pozici vlastní. I když se *mobbing* typicky vyskytuje právě v pracovním prostředí, můžeme ho najít i například v rodinách a zájmových či sportovních skupinách. [Búgelová, Dobiášová 1999]

Bullying

Bullying, pro nás také známý pod pojmem šikana je dalším jevem, se kterým se na pracovišti můžeme setkat. *Bullying* je agresivní projev zjevný navenek, který na rozdíl od *mobbingu* nemá za účel vypudit oběť ze sociální skupiny. Jedná se tedy o situace, kdy jeden nebo více pracovníků úmyslně a opakovaně týrá svého spolupracovníka a používá k tomu agresi a manipulaci. Důvody pro šikanu mohou být různé, ale obecně můžeme říci, že se jedná o jakousi demonstraci nadřazenosti jednoho člověka nad druhým. Což souvisí i s jedním ze znaků šikany, kterým je právě nepoměr sil mezi agresorem a obětí. Jde v podstatě o zneužívání síly nebo pravomoci, se kterým setkáváme, jak na pracovištích, tak ve školách a jiných institucích. [Búgelová, Dobiášová 1999]

Bossing

Můžeme říci, že *bossing* je vlastně jistá forma *mobbingu*, které se ovšem dopouští nadřízený na svém podřízeném. Praktiky nadřízeného mohou být o to drtivější, jelikož ke svému teroru může využívat svou moc nadřízeného. Většina případů *bossingu* se proto zakládá na svévolném, nepřiměřeném a přehnaném výkonu moci či na naprostém zneužívání moci. Takže pokud k šikaně sáhnou nadřízení, jedná se o *mobbing* se značně nerovnými prostředky. Příčiny *bossingu* se mohou lišit, častými příčinami mohou být hněv na organizaci, touha po moci, „tlak shora“ nebo různé osobní důvody. [Huberová 1995]

2.1.8. Následky

Sexuální obtěžování s sebou nese velké množství negativních následků, které se u každého případu liší. Je ovšem potřeba mít na paměti, že formy sexuálního obtěžování,

kteřé mohou být vnímány jako méně závažné nemusí vždy znamenat méně závažné důsledky a naopak. Stejně jako existují různé typy sexuálního obtěžování existuje i několik podob jeho dopadů, jak psychické, fyzické, tak i v sociální nebo ekonomické povahy. [MacKinnon 1979]

L. F. Fitzgerald se ve svém výzkumu zaměřila právě na dopady, které sexuální obtěžování zanechává v různých oblastech života žen. Upozorňuje hlavně na problémy psychické povahy jako je úzkost, nadměrný stres, pocity méněcennosti, deprese nebo posttraumatická stresová porucha. Ty můžou doprovázet i fyzické problémy, z nichž nejčastějšími jsou bolesti hlavy, pocity vyčerpání, poruchy spánku nebo dokonce nevolnost, zvracení či průjem. Dopady sexuálního obtěžování na pracovišti pak často přináší menší pracovní uspokojení, snížení výkonnosti, které může mít za následek i snížení platu či odchod ze zaměstnání, jak dobrovolné, tak nedobrovolné. [Fitzgerald 1997]

Na podobné dopady odkazuje i MacKinnon, která na základě výzkumu uvádí, že obtěžované ženy pociťují ponížení, bezmoc, degradaci, jsou rozrušené, napjaté, úzkostné, ale i rozzlobené a nenávidí se. Tyto pocity může zároveň doprovázet strach z pomsty nebo pocity vinný. [MacKinnon 1979]

2.1.9. Výskyt sexuálního obtěžování v ČR

V roce 2021 provedlo centrum pro oběti domácího a sexuálního násilí proFem výzkum zaměřující se na sexuální obtěžování a násilí. Zjistili, že více než polovina žen v České republice se za svůj život setkala s určitou formou sexuálního násilí nebo sexuálního obtěžování. Nejčastěji se v případě sexuálního obtěžování jedná o jistou formu verbálního obtěžování nebo osahávání, hlazení a doteků proti vůli oběti. Výzkum vedl také k zjištění, že skoro polovina respondentů situaci pak nijak dále neřešila, ani se se zkušeností nikomu nesvěřila. Tyto údaje jasně ukazují kritičnost situace a problematiku tématu. Judikatura věnující se úpravě sexuálního obtěžování se z velké části zaměřuje na pracovněprávní vztahy, přestože následující výzkumy ukazují, že sexuální obtěžování se vyskytuje v různých prostředích, často mimo instituce kontrolované provozními řády. Nutné je také podotknout, že navzdory tomu, že je sexuální obtěžování považováno za diskriminaci převážně vůči ženám, zmíněný výzkum ukázal, že zkušenost se sexuálním obtěžováním

má i přibližně 20 % mužů. Právě muži mají ještě menší tendenci vzniklou situaci jakýmkoliv způsobem řešit nebo se s ní svěřit. [profem.cz]

V roce 2021 provedla Agentura Focus pro Úřad vlády České republiky sociologický výzkum zkoumající výskyt sexuálního obtěžování ve veřejné dopravě, během kterého bylo dotázáno celkem 1009 respondentů. Z výsledků je patrné, že minimálně polovina respondentů se v životě alespoň jednou setkala s obtěžujícím chováním v hromadné dopravě a více než třetina z nich se s takovýmto chováním setkává opakovaně. Většinou se s uvedeným typem chování setkaly spíše ženy, zejména to platí u vynucování si rande, znevažujícího či urážlivého jednání, zesměšňujícího popisování těla či vzhledu a bezdůvodného vstupování do intimní zóny. [Vláda České republiky]

Zjistili také, že podle čtvrtiny respondentů se sexuální obtěžování vyskytuje ve veřejné dopravě často až velmi často, přitom tuto skupinu lidí tvoří zejména ženy, lidé ve věku 15-34 let a lidé, kteří mají s takovýmto chováním osobní zkušenost. Většina dotázaných se zároveň domnívá, že bychom se tímto tématem měli ve společnosti zabývat. Senzitivněji dané téma pak vnímají ženy, především ve věku 25-34 let a také ti, kteří mají s daným jevem osobní zkušenost, což poukazuje na jistý rozdíl v generačním vnímání této problematiky. [Vláda České republiky]

Jak jsme již nastínili sexuální obtěžování má různé formy a některé z nich mohou přerůst až ve fyzické násilí. V roce 2013 provedli Simona Pikálková, Zuzana Podaná a Jiří Buriánek výzkum, při kterém dotázali celkem 1502 českých žen ve věku 18-70 let a zjistili, že 36 % z nich zažilo alespoň jednou během života některou z forem násilí, přitom 17 % z nich se s ním setkala právě v partnerském vztahu. Nejčastěji se jednalo o facky, kopání, úder pěstí, strkání, pevné sevření, ale i osahávání, o kterém už můžeme přímo mluvit v souvislosti se sexuálním obtěžováním. Předmětem výzkumu bylo i místo, kde se s násilím respondentky setkali nejčastěji. Většina respondentek zažilo násilí doma, ovšem pokud k incidentům nedošlo doma, je nejčastější prostředí ulice, bar, restaurace nebo klub. [Pikálková, Podaná, Buriánek 2015]

2.1.10. Právní úprava

Zakotvení problematiky sexuálního obtěžování v legislativě bylo velmi zlomovým momentem, nejen proto, že změnilo, jak sexuální obtěžování vnímá právo jako takové,

ale také ovlivnilo, jak samotní lidé vnímají sexuální obtěžování a jeho význam ve společenském kontextu, jelikož chování takového typu dostalo konečně jednotný název, který nabyl genderového rozměru. Byla tak poskytnuta možnost otevřeně mluvit o zkušenostech podobné povahy a možnost domáhat se spravedlnosti, nebo se o to alespoň pokusit, což bylo něco do té doby nemožného, vzhledem k tomu, že chování podobného typu bylo považováno za společensky přijatelné. Právní nárok tak učinil události sexuálního obtěžování poprvé společensky i právně nelegitimní. [MacKinnon 1987]

Mezinárodní právo

Úmluvy o obtěžování z důvodu pohlaví a o sexuálním obtěžování jako takové v mezinárodním právu nenajdeme. Můžeme najít jisté definice a instrukce pro boj s těmito jevy v dokumentech tzv. *soft law*, které usměrňují chování subjektů, ale samy o sobě nejsou závazná. Jedná se například o doporučení, deklarace, akční plány nebo politická vyjádření. [Havelková 2006]

Existuje ovšem *Obecné doporučení č. 19 k násilí na ženách* z ledna 1992 přijaté Výborem CEDAW². Toto doporučení je zásadní, jelikož definuje sexuální obtěžování jako formu diskriminace z důvodu pohlaví v zaměstnání a tím dává prostor potírat nejen fyzické formy násilí na ženách také nenásilné formy obtěžování jako je například vytváření nepřátelského prostředí na pracovišti. [Havelková 2006]

Evropské právo

Problematice sexuálního obtěžování se Evropská unie začala více věnovat začátkem 90. let na základě rozsáhlého celoevropského výzkumu tzv. Rubensteinovy zprávy. To mělo za následek několik snah o právní úpravu této problematiky. Až nakonec byla do českého pracovního práva transponována zákonem č. 46/2004 Sb., novelou zákona č. 65/1965 Sb., zákoníku práce, účinnou k 1. březnu 2004 (§ 1 ZPr) Směrnice 2002/73/ES, která definuje sexuální obtěžování a zároveň ho také zakazuje. Z důvodů, které byli již vysvětleny, se sexuální obtěžování považuje za diskriminaci na základě pohlaví, což umožňuje uplatnit Směrnici 97/80/EHS o důkazním břemenu v případech diskriminace na základě pohlaví,

² CEDAW = Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women

kteřá určuje, že dokud se neprokáže opak, je tvrzení žalobce/žalobkyně o skutku diskriminace považováno za pravdivé. [Havelková 2006: 2]

Dalším významným nástrojem pro potírání genderové diskriminace se stala *Úmluva Rady Evropy o prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí* z roku 2011, také známá jako Istanbulská úmluva. „*Cílem této úmluvy je chránit ženy před veškerými formami násilí a dosáhnout prevence, stíhání a potlačení násilí vůči ženám a domácího násilí; přispět k eliminaci veškerých forem diskriminace žen a podpořit skutečné zrovnoprávnění žen s muži také posílením pravomocí žen; ...*“ [Úmluva Rady Evropy o prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí 2011]

Úmluva na základě toho definuje nové trestné činy a přináší definice pojmů jako je gender³ nebo genderově podmíněné násilí vůči ženám⁴ a má tak zásadní vliv na judikaturu jednotlivých zemí. Česká republika ji ovšem doposud neratifikovala.⁵

České právo

Před příchodem novely zákoníku práce, která se přímo odvolává na sexuální obtěžování, bylo v České republice nejefektivnější možností dovolávat se ochrany prostřednictvím občanského zákoníku, konkrétně pomocí *občanskoprávní ochrany osobnosti* dle § 11, od roku 2014 pak § 81. Tímto způsobem je možné dovolávat se i dnes, jelikož pracovněprávní úprava nabízí ochranu pouze před chováním zaměstnavatele, zatímco občanský zákoník nabízí možnost žalovat i např. kolegu, nadřízeného nebo klienta. [Havelková 2006: 96]

Problematikou přímo sexuálního obtěžování jako takového se tedy podrobněji zabývá zákoník práce. Ten se zaměřuje nejen na sexuální obtěžování, ale zároveň na obtěžování z důvodu pohlaví, které s touto problematikou, jak bylo vysvětleno, úzce souvisí. Vychází přitom z antidiskriminačního zákona (2006):

(1) „*Obtěžováním se rozumí nežádoucí chování související s důvody uvedenými v § 2 odst. 3,*

³ Pod pojmem “gender” se rozumí společensky ustavená role, chování, aktivity a atributy, jež daná společnost považuje za náležité pro ženy a muže.

⁴ “Genderově podmíněné násilí vůči ženám” znamená násilí, jež je zaměřeno na ženu proto, že je žena, anebo násilí, jemuž jsou vystaveny především ženy.

⁵ Stav k březnu 2023.

- a) jehož záměrem nebo důsledkem je snížení důstojnosti osoby a vytvoření zastrašujícího, nepřátelského, ponižujícího, pokořujícího nebo urážlivého prostředí, nebo
- b) které může být oprávněně vnímáno jako podmínka pro rozhodnutí ovlivňující výkon práv a povinností vyplývajících z právních vztahů.

(2) *Sexuálním obtěžováním se rozumí chování podle odstavce 1, které má sexuální povahu.*

[§ 4 Antidiskriminačního zákona 2006]

Samotný antidiskriminační zákon má širší pole působnosti nežli zákoník práce, jelikož se neuplatňuje pouze v pracovněprávních vztazích, ale dá se uplatnit i v situacích, kdy je odepřen přístup ke vzdělání nebo jeho poskytování či přístup ke zboží a službám. [Havelková 2006]

V nejzávažnějších případech obtěžování, které mohou přerůst až v tělesný kontakt nebo pokus o znásilnění se dá uplatnit trestní právo. Často se jedná o trestný čin omezování osobní svobody (§ 231 zákona č. 140/1961 Sb., trestního zákona) nebo vydírání (§ 235 trestního zákona). Dále v trestním právu najdeme sexuální nátlak: „*Kdo jiného násilím, pohrůžkou násilí nebo pohrůžkou jiné těžké újmy donutí k pohlavnímu sebeukájení, k obnažování nebo jinému srovnatelnému chování, nebo kdo k takovému chování přiměje jiného zneužívaje jeho bezbrannosti, ...*“ [§ 186 Trestního zákoníku] a definici znásilnění: „*Kdo jiného násilím nebo pohrůžkou násilí nebo pohrůžkou jiné těžké újmy donutí k pohlavnímu styku, nebo kdo k takovému činu zneužije jeho bezbrannosti, ...*“ [§ 185 Trestního zákoníku]

2.2. Generace

„*Problematika generací má své nezastupitelné místo z hlediska důležitých úvah o společnosti. Představuje jedno z nepostradatelných vodítek sloužících k porozumění sociální a intelektuální dynamiky struktury společnosti.*“ [Mišovič, Vacek 2019: 15]

Jeden z prvních sociologů, který o toto téma projevil zájem byl Karl Mannheim, který zdůrazňoval, že zformované zkušenosti pod vlivem historicko-sociální reality se promítají do hodnot a postojů generací. [Mišovič, Vacek 2019]

„Generace jsou totiž nejen produktem dějin, nýbrž také samy poskytují perspektivu, se kterou dějiny chápeme, interpretujeme, a tedy tvarujeme.“ [Marada 2007: 128] Prožití určité společné historie, a zejména jejich zásadních situací, které ovlivňovali společenskou situaci zásadně jako byli války, politické režimy, revoluce nebo krize, formuje společnou zkušenost a vytváří jisté generační vědomí. Mít generační identitu jisté skupiny jako jsou například Husákovi děti může každý vnímat jinak, někdo je na ni hrdý jiný zase nikoli. Generační vědomí dává smysl periodizaci moderních dějin, ale zároveň je pro nás přínosné, protože napomáhá orientaci v historických souvislostech a dějinách. [Marada 2007]

Už Émile Durkheim poukazoval na inovační funkci mládeže v moderní společnosti, protože mládež je obohaceno výhodou toho, že není zatíženo již zavedenými zvyky a rutinními návyky. Je součástí proměnlivé a nestálé společnosti, ovšem zároveň se snaží prosadit do institucí, kde zavedené tradice stále panují. Považuje tedy mládež za hlavního nositele sociální a kulturní změny. [Marada 2007]

Generace si nelze představovat jako konkrétní skupiny lidí, tak jako je tomu například u rodiny nebo kmene, a to ze dvou zásadních důvodů. Za prvé, nám chybí přesné vymezení pojmu generace, protože neexistují žádné přesné hranice, které určují, kdo přesně je členem, jaké generační skupiny. Za druhé je to absence fyzické blízkosti a vzájemné znalosti členů skupiny. Další odlišnost můžeme pozorovat v tom, že konkrétní skupiny lidí, které jsme zde nastínili, často ovlivňují každý aspekt jedinceho života, zatímco generační příslušnost jej ovlivňuje pouze na určité úrovni a v určitých sociálních situacích. Na rozdíl od jiných typů skupin, které také mohou sdílet takovouto vlastnost jako jsou například politické strany, je generace typická tím, že generační příslušnost je velice těžké potlačit a být součástí jisté generace není naší svobodnou volbou. [Marada 2007]

Karl Mannheim, v rámci své teorie, přišel s termínem generační jednotky, které charakterizuje právě společné vnímání událostí a společná reakce na ně. I v jedné generaci lidí totiž rozlišoval dva typy vlastností, jež nás mohou přiřadit k určité generaci. Prvním typem jsou základní danosti jako je rok narození a tím druhým jsou sklony k určitému generačně specifickému chování a myšlení. Je tedy důležité si uvědomit, že datum narození samo o sobě ještě nezaručuje vznik generačního vědomí a pokud k němu dojde,

nemusí nutně působit na všechny stejným způsobem. Stručně řečeno, vrstevníci se nestávají generací pouze tím, že se narodí ve stejném časovém období. V generaci nehraje roli ani zařazení v sociální a ekonomické struktuře, ale především kolektivní pocíťování a jednotný mentální přístup. [Mišovič, Vacek 2019]

Na základech, které položil Karl Mannheim se vyvinula definice, podle které je generace „*velká, sociálně diferencovaná skupina osob, které jsou spojené dobově podmíněným stylem myšlení a jednání a prožívají podstatná období své socializace ve shodných historických a kulturních podmínkách*“ [Kabátek citován in Mišovič, Vacek 2019]

3. Empirická část

3.1. Výzkumné otázky a hypotézy

Výzkum se zaměřil na téma sexuálního obtěžování, konkrétně, jak vnímají sexuální obtěžování různé generace lidí. Pojem sexuálního obtěžování se stále vyvíjí, každý jedinec má své vlastní subjektivní pojetí tohoto pojmu a v současnosti je toto téma součástí veřejných diskusí více nežli v minulosti, a proto jsem se snažila zachytit vývoj těchto postojů skrze lidi, které spojuje jisté generační vnímání. Zkoumala jsem nejen konkrétní projevy, ale obecně postoj k této problematice, názory na jeho důležitost, prevenci, právní ochranu a zkušenosti s ní. Položila jsem si tyto výzkumné otázky a na ně navazující hypotézy, které jsem poté ověřila pomocí analýz:

1. Jaké projevy sexuálního obtěžování považují lidé nejčastěji za obtěžující?

- Hypotéza č. 1: věk ovlivňuje, jaké projevy lidé považují za sexuální obtěžování.
- Hypotéza č. 2: pohlaví ovlivňuje, jaké projevy lidé považují za sexuální obtěžování.

2. Jak lidé vnímají projevy typické pro sexuální obtěžování od osob stejného pohlaví?

- Hypotéza č. 3: Věk ovlivňuje, zda respondenti vnímají v otázkách popsané situace stejně nebo odlišně podle toho, jestli se jedná o osobu stejného pohlaví.

3. Jaké jsou zkušenosti lidí se sexuálním obtěžováním a násilím na ženách?

- Hypotéza č. 4: pohlaví ovlivňuje, jak často se respondent setkává se sex. obtěžováním.
- Hypotéza č. 5: velikost obce ovlivňuje, jak často se respondent setkává se sex. obtěžováním.
- Hypotéza č. 6: pohlaví oběti ovlivňuje, kdo se na ní dopustí sexuálního obtěžování.

4. Jaké jsou představy veřejnosti o sexuálním obtěžování?

- Hypotéza č. 7: věk ovlivňuje, zda lidé považují sexuální obtěžování za časté.

5. Považují lidé ochranu a zákony o sexuálním obtěžování a násilí na ženách za dostačující?

- Hypotéza č. 8: věk ovlivňuje, zda lidé považují ochranu proti sexuálnímu obtěžování za dostatečnou.
- Hypotéza č. 9: To, zda respondent zná někoho, kdo se stal obětí sexuálního obtěžování ovlivňuje jeho názor na zákony o sexuálním obtěžování.
- Hypotéza č. 10: To, zda respondent zná ženu, která se stala obětí násilí ovlivňuje jeho názor na zákony o násilí na ženách.

3.2. Metodologie

3.2.1. Metoda

Ve svém výzkumu jsem se rozhodla pro kvantitativní způsob získávání dat a jako metodu jsem zvolila dotazníkové šetření, tedy předtištěný soubor otázek s otázkami převážně uzavřenými formulovanými tak, aby nebylo potřeba verbální vysvětlení. [Sociologická encyklopedie 2023] Tuto metodu jsem zvolila především proto, že jsem potřebovala dotázat, co největší počet lidí různých věkových skupin, přičemž získat velký počet dat za relativně krátký čas je jednou ze zásadních výhod dotazníku. [Kubátová 2006] Další výhodou a důvodem, proč jsem zvolila dotazníkové šetření je bezesporu jeho anonymita. Téma mé práce může být určitě mnoha lidmi považováno za sensitivní a respondenti by v přímém kontaktu nemuseli být tak otevření, zatímco anonymita jim může dát jistý pocit bezpečí.

3.2.2. Průběh sběru dat

Prvotním a základním krokem bylo sestavení dotazníku na základě prostudované literatury a mnou položených výzkumných otázek. Dotazník se skládá ze 17 uzavřených a 2 otevřených otázek k tématu a 4 otázek obsahujících osobní informace o respondentovi.

Při sepisování konkrétních projevů, popsanych v otázce číslo 1 a 2 v dotazníku, které navazují na první výzkumnou otázku, jsem vycházela z velké části z výzkumu Aleny Křížkové [Křížková 2006], ovšem doplnila jsem je o projevy související s vytvářením nepříjemného prostředí především zdůrazňováním faktu, že člověk je muž nebo žena. Tím jsem se snažila zdůraznit genderový aspekt problematiky, na který jsem poukázala v teoretické části své práce. Zároveň jsem jej doplnila o projevy, které nejsou typické pro pracovní prostředí, protože jsem se zaměřila na projevy obecně, nevázané na konkrétní prostředí. V prvních otázkách jsem se záměrně snažila vyhnout použití termínu sexuální obtěžování vzhledem k nejasnému a často neinformovanému chápání tohoto pojmu a použila jsem jej až ve druhé polovině dotazníku, který se zaměřuje více na obecné vnímání této problematiky. Správnost mého záměru podporují například výsledky získané Irenou Smetáčkovou a Petrem Pavlíkem, kteří během svého výzkumu zjistili, že 75 % jejich respondentů se setkala s chováním, které spadá pod objektivní definici sexuálního obtěžování, ale na otázku, zda byli někdy sexuálně obtěžováni jich odpovědělo ano pouze 3 %. [Smetáčková, Pavlík 2011]

Na závěr dotazníku jsem dala otázky zaměřující se na věk, pohlaví, vzdělání a velikost obce, ze které respondent pochází. Záměrně jsem zvolila vepsat věk jako číslo, abych s daty mohla později dále pracovat.

Provedla jsem pilotní výzkum se 7 respondenty, kterým jsem dotazník dala k vyplnění, jednalo se o 4 ženy a 3 muže a osobně jsem si vyslechla zpětnou vazbu v průběhu vyplňování. Na jejím základě, které došlo ještě k menším úpravám především ve formulaci otázek, tak aby byli naprosto jednoznačné a aby byli vhodné pro respondenty všech pohlaví, vzhledem k tomu, že dostupné projevy byli v některých případech zaměřené spíše na ženy.

Dotazníky jsem distribuovala v tištěné podobě. Důvodem k tomu byla potřeba dotazník předat respondentům všech generací, tedy i těm věkově starším, u kterých jsem nepředpokládala znalost elektronických dotazníků. Samotné dotazníkové šetření probíhalo od února do dubna 2023 a dotazování během něj byli lidé starší 18 let. Sběr dat probíhal ve městě Pardubice. Nutno podotknout, že se jednalo o respondenty, kteří se v době sběru dat pohybovali v Pardubicích, neznamená to, že ve městě dlouhodobě žijí. Oslovování respondentů probíhalo náhodně, proto získaný vzorek není zcela reprezentativní. Před vyplněním dotazníku byli respondenti informováni o zachování jejich anonymity a v dotazníku nemuseli uvádět žádné osobní informace, které by mohly vést k jejich identifikaci. Získaný vzorek zcela jistě ovlivnilo také to, že o vyplnění dotazníku jeví zájem především lidé, kteří se o problém sexuálního obtěžování jistým způsobem zajímají, a to mohlo ovlivnit výsledky výzkumu.

Celkem jsem získala 131 dotazníků, z toho jsem pro neúplné nebo špatné vyplnění 8 dotazníků musela vyloučit, celkově jsem tedy analyzovala odpovědi ze 123 dotazníků. Třídění prvního stupně jsem provedla v MS Excel, kam jsem převedla získaná data a poté jsem provedla analýzy v programu SPSS s ověřením pomocí chí-kvadrátu.

3.3. Třídění prvního stupně

Tato kapitola se snaží odpovědět na jednotlivé výzkumné otázky pomocí spočítaných četností u odpovědí jednotlivých otázek. Navzdory tomu, že ve svém dotazníku dotazuji věk, pohlaví, vzdělání a velikost obce až nakonec, ve svém rozboru těmito údaji začnu pro lepší představu o získaném vzorku respondentů.

Věk

Věk		
18-29 let	29	24%
30-39 let	28	23%
40-49 let	25	20%
50-59 let	22	18%
60 a více let	19	15%
Celkem	123	100%

Tabulka č. 1 – respondenti podle kategorie věku (otázka 20)

Věk respondentů jsem se rozhodla rozdělit do pěti kategorií přibližně po deseti letech⁶, původně jsem chtěla pracovat pouze se čtyřmi kategoriemi podobně jako tomu bylo ve výzkumu generačního vnímání Mišoviče a Vacka z roku 2016⁷ [Mišovič, Vacek 2019], ale nakonec jsem rozhodla tyto kategorie rozšířit na kategorií pět, aby byly generační rozdíly jasnější. Zároveň mi rozšíření na pět kategorií umožnilo rovnoměrnější zastoupení do věkových skupin, vzhledem k tomu, že v kategorii 60 a více let bylo zastoupení respondentů nejnižší.

Pohlaví

Pohlaví		
Žena	90	73%
Muž	33	27%
Jiné	0	0%
Celkem	123	100%

Tabulka č. 2 – respondenti podle pohlaví (otázka 21)

V získaném výzkumném vzorku převládá větší podíl žen nežli mužů, což se dalo předvídat vzhledem k tomu, že oběti sexuálního obtěžování jsou především ženy, a to pokládám za důvod, proč se o téma více zajímají a jejich ochota vyplnit dotazník byla častější nežli u mužů.

První a poslední kategorie zůstaly z důvodu praktičnosti širší.

⁷ Ti ve svém výzkumu použili dělení 15-29 let, 30-44 let, 45-59 let a 60 a více let.

Velikost obce

Jak velká je obec, ve které žijete?		
Vesnice	25	20%
Městys	25	20%
Město	38	31%
Krajské město	35	28%
Celkem	123	100%

Tabulka č. 3 – respondenti podle velikosti obce, ve které žijí (otázka 22)

Zde můžeme vidět relativně rovnoměrné zastoupení, navzdory tomu, že respondenti byli dotazováni v krajském městě. To je pravděpodobně dáno tím, že ve městě je velká fluktuace lidí, kteří přijíždějí z menších obcí za občanskou vybaveností, které krajské město nabízí.

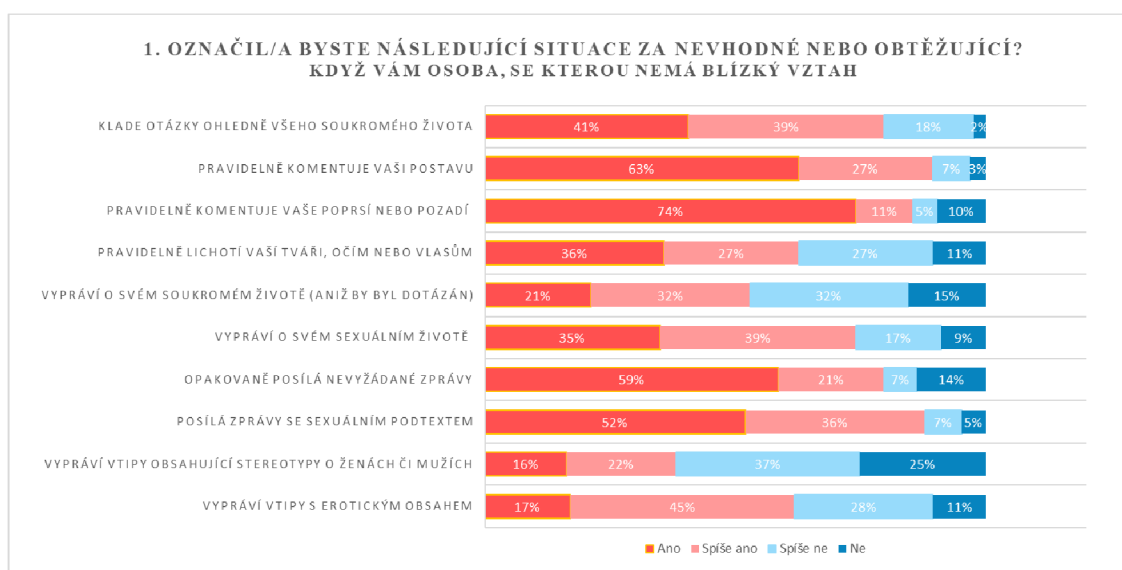
Vzdělání

Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?		
Základní	5	4%
Vyučení bez maturity	15	12%
Vyučení s maturitou	1	1%
Střední odborné s maturitou	50	41%
Střední všeobecné s maturitou	12	10%
Vyšší odborné	3	2%
Vysokoškolské	37	30%
Celkem	123	100%

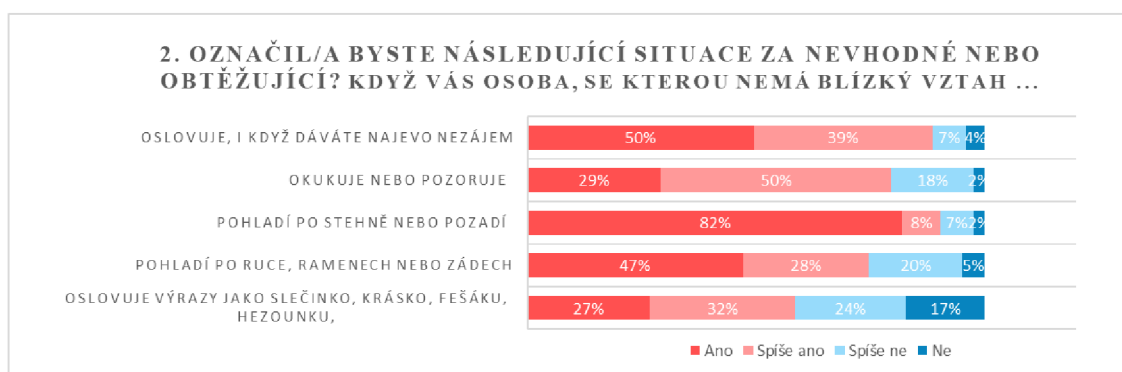
Tabulka č. 4 – respondenti podle dosaženého vzdělání (otázka 23)

Vzdělání respondentů je až příliš nahodilé a různé, a proto jsem se rozhodla tuto kategorii v dalších analýzách nevyužít, vzhledem k tomu, že nebyla klíčová pro mé cíle.

1. Jaké projevy sexuálního obtěžování považují lidé za obtěžující?

Graf č. 1 – Míra souhlasu respondentů s označením daných situací jako nevhodné nebo obtěžující (otázka 1)

Graf č. 2 – Míra souhlasu respondentů s označením daných situací jako nevhodné nebo obtěžující (otázka 2)

Z grafu č. 1 a 2 vidíme, že mezi projevy, které respondenti považují nejčastěji za nevhodné či obtěžující, patří především pravidelné komentování postavy, poprsí či pozadí, posílání zpráv se sexuálním podtextem, oslovení navzdory nezájmu a pohledení po stehně či pozadí. Naopak mezi situace, které za neadekvátní považuje nejmenší podíl respondentů, patří vyprávění vtipů obsahující stereotypy o ženách a mužích, vyprávění o svém soukromém životě a oslovování výrazy typu slečinka nebo hezounek.

Navzdory tomu, že vyprávění vtipů obsahující stereotypy o ženách a mužích a oslovování výrazy typu slečinka nebo hezounek v porovnání s ostatními projevy respondenti neshledali natolik závažné, považují skutečnost, že 38 % v případě stereotypních vtipů a 58% v případě nevhodného oslovování, považuje toto chování za obtěžující nebo nevhodné, za velmi významnou. Vezme-li v úvahu, že projevy zdůrazňující čistě pohlaví oběti, nejsou často součástí výzkumů sexuálního obtěžování.

V odpovědích na otázku: *Napadají vás jiné situace než výše uvedené, které by mohli být člověku stejným způsobem nepříjemné*, se nejčastěji objevovali následující situace: pískání, pokřikování na ulici a pronásledování neboli stalking. Což jsou formy hlavně verbálního obtěžování, ale například stalking může v některých případech vést k dalším formám fyzického obtěžování nebo přerůst ve fyzické napadení. Mezi další situace respondenti zahrnuli také nevhodné/erotické návrhy, tykání (automaticky bez toho, aniž by druhá osoba dotázána, zda si chce tykat), dvojsmysly, narušování osobního prostoru a objímání nebo pusy na tvář při přivítání.

2. Jak lidé vnímají projevy typické pro sexuální obtěžování od osob stejného pohlaví?

Graf č. 3 – názor respondentů na obtěžování od osob stejného pohlaví (otázka 4)

59 % respondentů uvedlo, že si myslí, že chování charakteristické pro sexuální obtěžování vnímá stejně ať se jej dopustí žena, či muž. Zde můžeme navázat na myšlenku, že sexuální obtěžování není otázkou sexuality a sexuálního chování a jeho účelem tedy není sexuální útok, ale spíše snižování integrity člověka nebo skupiny. Z odpovědí je tedy

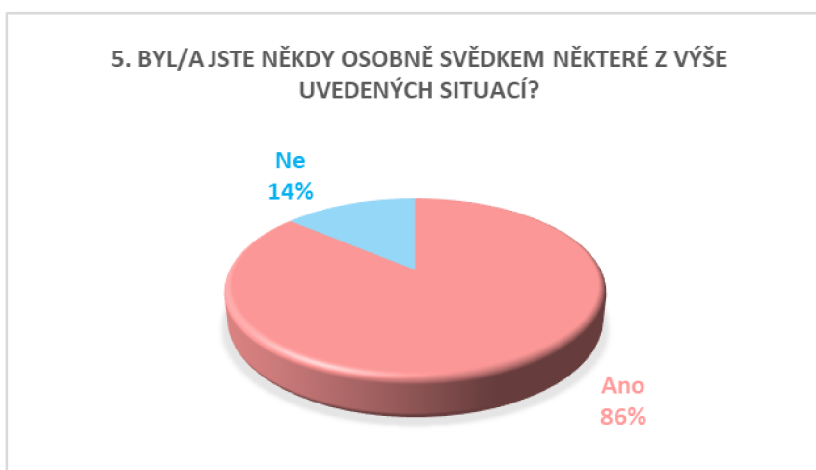
patrné, že důsledky jako ponížení, bezmoc, úzkost a sebenávist u respondentů mohou vyvolat lidé bez ohledu na pohlaví.

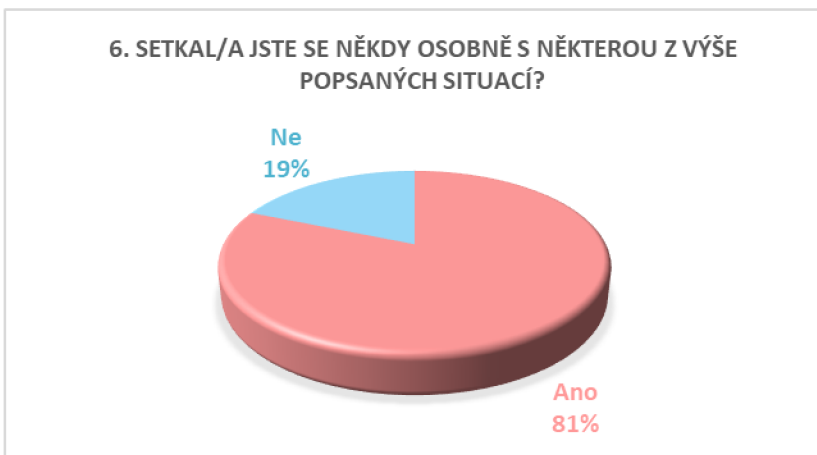
Graf č. 4 – názor respondentů na frekvenci obtěžování od osob stejného pohlaví (otázka 10)

Nejenže respondenti přiznávají, že chování považují za obtěžující i od osob stejného pohlaví, ale zároveň si myslí, že se tak v běžném životě děje. Pouhé 1 % z nich si nemyslí, že se dané chování může odehrávat mezi osobami stejného pohlaví a dokonce 45 % se myslí, že se tak děje dokonce často.

3. Jaké jsou zkušenosti lidí se sexuálním obtěžováním a násilím na ženách?

Graf č. 5 – četnost respondentů, kteří byli svědci uvedených situací (otázka 5)

Graf č. 6 – četnost respondentů, kteří mají osobní zkušenost s uvedenými situacemi (otázka 6)

Situace, které jsou v dotazníku zmíněny a které spadají do některé z definic sexuálního obtěžování zažilo z pohledu svědka 86 % z nich a 81 % uvedlo, že se s ní setkala osobně. Toto vysoké číslo si vysvětlují především tím, že jsem se záměrně neptala přímo na sexuální obtěžování, ale dotazovala jsem konkrétní situace, které ovšem lze podle dostupných definic mezi jeho projevy zařadit. To nám poskytuje skutečný rozsah zkušeností se sexuálním obtěžováním, tak jak ho chápeme my, nezakreslený odlišnými představami respondentů o tom, co tento pojem představuje.

Podobný postup využila během výzkumu například i Alena Křížková, která mapovala výskyt sexuálního obtěžování v pracovním prostředí otázkami na konkrétní projevy, které se řadí do jeho objektivních definic a na sexuální obtěžování jako takové se dotázala až na konci svého dotazníku. [Křížková 2006]

Sexuální obtěžování můžeme tedy považovat v českém prostředí za časté, i když výsledky zcela jistě ovlivnilo také to, že 73 % respondentů jsou ženy, u kterých jsou případy sexuálního obtěžování častější, jak také ukázali předchozí výzkumy.

Graf č. 7 – míra zkušeností s uvedenými situacemi (otázka 7)

Kromě toho, že 81 % respondentů se s tímto typem chování někdy v životě setkala, nadpoloviční většina (71 %) respondentů se s tímto chováním setkala opakovaně a skoro celá třetina respondentů se s tímto typem chování setkává dokonce často. To opět vypovídá především o vážnosti situace a zároveň je otázkou, proč je jev, který se ve společnosti objevuje opakovaně a má zásadní vliv na udržování nerovností v ní, tabuizován jako téma nejen ve společnosti, ale především v sociálních vědách.

Graf č. 8 – poměr respondentů, kteří znají někoho, kdo byl obětí sexuálního obtěžování (otázka 13)

Otázka z grafu č. 8 nás opět utvrzuje v názoru, že je sexuální obtěžování velmi rozšířeným jevem ve společnosti. Rovněž však navazuje na otázku č. 5, ve které byli respondenti dotazováni přímo na zkušenosti s projevy uvedenými v dotazníku, zatímco

v této otázce jsou dotazováni přímo na sexuální obtěžování jako takové. Předpokladem zde byl menší podíl zkušeností, jelikož každý respondent si jeho definici vykládá odlišně, což se také potvrdilo, vzhledem k tomu, že na otázku odpovědělo ano 67 % respondentů, což je menší podíl nežli u otázky 5 (86 %).

Graf č. 9 – prostředí, ve kterém se respondenti s uvedeným chováním setkali nejčastěji (otázka 8)

Z uvedeného grafu č. 9 vyplývá, že prostředí, ve kterém se respondenti se sexuálním obtěžováním setkávají nejčastěji, je hospoda, bar, restaurace (64 %) nebo jakýkoliv veřejný prostor (ulice, park; 56 %), což koresponduje s výzkumy zmíněnými v teoretické části, kde Pikálková, Podaná a Buriánek také uvedli, že kromě domácnosti, je nejčastějším místem, kde se žena setkává s násilím, bar, restaurace, klub nebo ulice.

Důvodem k tomu může být, kromě toho, že se jedná o místa jednoznačně spojovaná s konzumací alkoholu, to, že se jedná o místa nekontrolovaná vnitřními provozními řády, a to především mluvíme-li o veřejném prostoru, kde je sice chování jedinců omezovalo zákony, ovšem, v návaznosti na zmíněnou právní úpravu sexuálního obtěžování můžeme říci, že nedostatečně. Ze sociologické teorie víme, že kde nefungují zákony či jiné institucionalizované předpisy, může zasáhnout sociální kontrola, tedy „procesy a mechanismy, kterými společnost nutí své členy k takovému chování, které je v jejím rámci považováno za žádoucí.“ [Jandourek 2007: 131] V tomto případě je nutné zdůraznit *chování, které je v jejím rámci považováno za žádoucí*, protože jsem několikrát poukázala na stále trávající zlehčování tohoto problému ve společnosti, tudíž zapojení

sociální kontroly není příliš pravděpodobné, alespoň ne v dostačujícím rozsahu, jak nám říkají výsledky výzkumu.

Třetina respondentů se s tímto chováním setkala mezi zaměstnanci v zaměstnání a 39 % v zaměstnání při interakci se zákazníky. Skoro třetina respondentů se také s chováním setkala v městské hromadné dopravě, což koresponduje s již zmíněným výzkumem, podle kterého se přibližně třetina lidí opakovaně setkává s obtěžováním v hromadné dopravě.⁸

Graf č. 10 – zkušenosti respondentů s násilím na ženách (otázka 19)

Nakonec zjišťujeme, že ve společnosti není silně zastoupené pouze sexuální obtěžování, ale i násilí na ženách. Podle výzkumu se totiž více než polovina respondentů setkala s chováním, které přerostlo ve fyzické napadení či znásilnění.

4. Jaké jsou představy lidí o tom, co je sexuální obtěžování?

Na otázku „Víte, co znamená pojem sexuální obtěžování“ odpovědělo 98 % respondentů, že ano, tedy většina si je jistá, že ví, co pojem znamená. V následující otázce napsali, co si pod tímto termínem představují. Respondenti ve svých odpovědích nejčastěji používali spojení „nevyžádané nebo nevhodné chování sexuální povahy, nebo se sexuálním kontextem“. Velmi často zdůrazňovali, že takové chování je bez souhlasu, a oběti nepříjemné. V odpovědích je zmiňováno, že útoky mohou být, jak fyzické, tak slovní (verbální). Často se v odpovědích zmiňovaly konkrétní příklady jako catcalling

⁸ Tyto údaje jsou pouze orientační a mohou být zkreslené, protože není jisté, zda každý z respondentů byl někdy zaměstnán nebo zda stejně často navštěvují zaměřená místa.

(pokřikování na ulici), okukování, hlazení, poplácání, doteky na intimních místech, sexuální narážky a poznámky, dvojsmysly, nevyžádané zprávy nebo nabídka sexu.

Zatímco většina odpovědí obsahovala slovo sexuální a narážela na chování sexuální povahy, pouze malý počet odpovědí se zaměřil i na další aspekty sexuálního obtěžování, blíže popsané v předchozích kapitolách. V jediném případě byly v odpovědi zmíněny sexistické narážky, tedy projevy nadřazenosti jednoho pohlaví nad druhým. Pouze ojedinele se také objevila odpověď, že se jedná o diskriminaci na základě pohlaví a dvě odpovědi se zaměřili na to, že sexuální obtěžování má za následek ponížení a snižování důstojnosti oběti:

„Jakákoliv forma chování sexuální povahy s cílem ohrozit důstojnost osoby.“

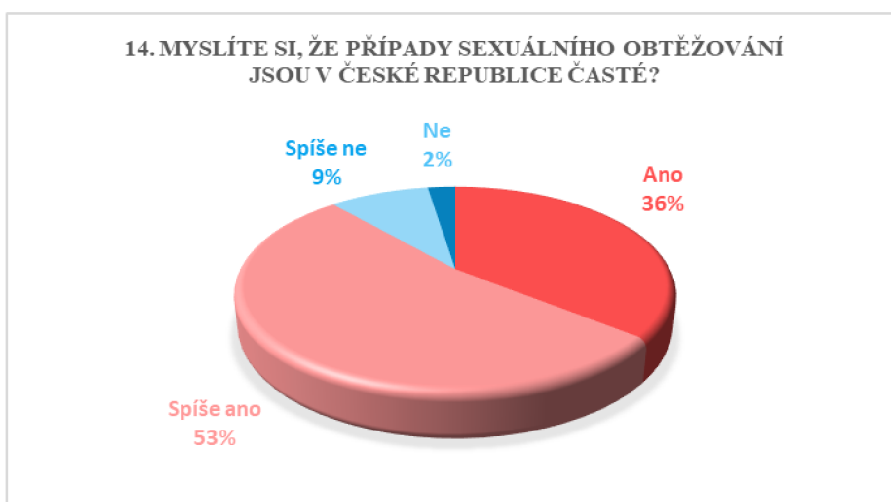
„Chování, které omezuje svobodný pohyb člověka, znepríjemňuje mu život, ponižuje ho.“

V odpovědích také najdeme opakovaně použitý výraz intimní a intimita.

„Osoba provádí něco, co je nepříjemné druhé osobě z hlediska intimity.“

„Zasahování do intimní zóny druhého člověka, kterému je situace nepříjemná.“

5. Považují lidé ochranu před sexuálním obtěžování a násilí na ženách za dostačující?

Graf č. 11 – míra výskytu sexuálního obtěžování dle názoru respondentů (otázka 14)

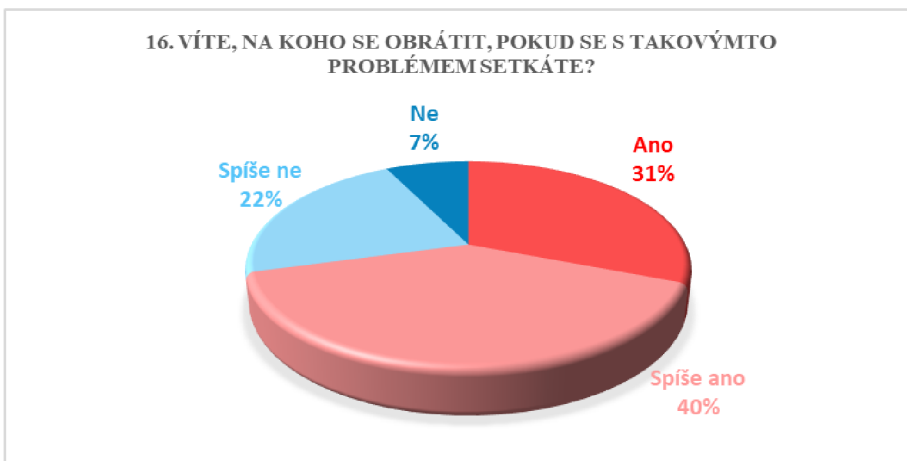
Otázka ochrany zcela jistě souvisí s tím, jak často se vyskytují jevy, před kterými bychom měli být chráněni. Z grafu vidíme, že respondenti považují situaci za celkem vážnou vzhledem k tomu, že 36 % z nich si myslí, že sexuální obtěžování se v ČR objevuje zcela jistě často a dalších 53 % se tomuto názoru také přiklání. Pouhých 11 % respondentů nesouhlasí a spíše nebo zcela nepovažují sexuální obtěžování v ČR za časté.

Graf č. 12 – názor respondentů na ochranu před sex. obtěžováním (otázka 15)

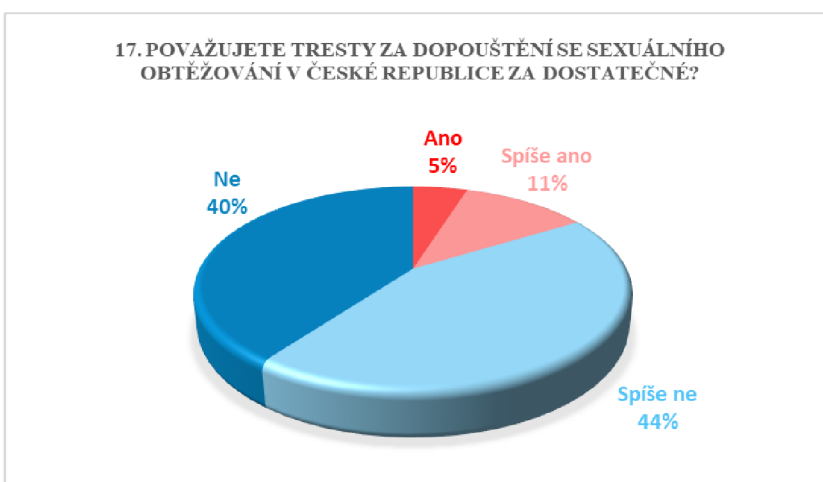
Dále potom vidíme, že 81 % respondentů si myslí, že nejsou dostatečně ochraňováni před vznikem sexuálního obtěžování. Například třetina zaměstnanců se během života s uvedeným chováním v zaměstnání setkala [Křížková 2006], přitom každý zaměstnavatel má dle Zákoníku práce povinnost *ochrany zaměstnanců/kyň před obtěžováním z důvodu pohlaví a sexuálním obtěžováním*, což většinou znamená zohlednění v pracovním řádu či vnitřních předpisech, které jsou součástí většiny institucí, například vzdělávacích institucí. [Havelková 2006] Nabízí se tedy otázka, nakolik je tento typ dosavadní „ochrany“ efektivní, vzhledem k získaným datům.

Je určitě obtížné mluvit o ochraně mimo instituce. Na základě předchozích otázek víme, že respondenti se s uvedenými situacemi setkávají nejčastěji v zařízeních typu hospoda, bar, restaurace a ve veřejném prostoru, kde se preventivní opatření nastavují obtížně. Ovšem můžeme se domnívat, že samotné větší povědomí o tomto problému by mohlo přispět k větší obezřetnosti a k zapojení zmíněné sociální kontroly.

Graf č. 13 – povědomost respondentů o tom, na koho se mohou obrátit (otázka 16)

Přibližně čtvrtina respondentů by nevěděla, na koho se v případě, že by se setkali se sexuálním obtěžováním, obrátit. To může souviset s nízkým povědomím o tomto problému, které jistě souvisí i s jeho stále hodně rozšířeným zlehčováním [Křížková 2005]. Ani v pracovněprávních vztazích, nenajdeme často dostatečná opatření, která by jasně pomáhala zaměstnancům takovéto situace řešit a poskytla jim způsob, jakým mohou situace řešit. Alena Křížková se svými kolegy, ve svém výzkumu například zjistili, že „pouze necelá 4 % respondentů uvádí, že existuje osoba, jejíž funkce při řešení mezilidských problémů je užitečná a pouze necelých 9 % respondentů takto vidí existující odbory. Jak v případě osoby pověřené řešením vztahů, tak odborů zabývajících se vztahy na pracovišti, uvádí čtvrtina respondentů, že nic takového v jejich organizaci neexistuje, i když by to bylo užitečné.“ [Křížková 2005]

Graf č. 14 – názor respondentů na tresty za sexuální obtěžování (otázka 17)

Vidíme, že 84 % respondentů považuje tresty za dopouštění se sexuálního obtěžování v České republice za spíše nebo zcela nedostatečné, což jasně odráží způsob, jakým je tato problematika zakotvena v našem právním systému. Již bylo zmíněno, že sexuální obtěžování je součástí především zákoníku práce, ten svým obsahem vychází z Antidiskriminačního zákona, který jako takový má sice širší pole působnosti, ovšem dovoluji si říci, že nedostatečné, což podporují zjištěné výsledky.

Můžeme také polemizovat o tom, do jaké míry je toto zakotvení v zákoníku práce opravdu efektivní. Definice, kterou v zákoníku najdeme jasně uvádí, že aby chování bylo pokládáno za sexuální obtěžování musí mít sexuální povahu. Přitom v předešlých kapitolách jsme několikrát poukázali na to, že sexuální obtěžování je spíše otázkou moci a udržování nerovností nežli otázkou sexuálního chování. Zákoník také zmiňuje vytvoření „*zstrašujícího, nepřátelského, ponižujícího, pokořujícího nebo urážlivého prostředí*“, jaké konkrétní chování si pod těmito pojmy ovšem představuje již nezmiňuje.

To vše má zcela jistě vliv na to, že výsledkem sexuálního obtěžování je častěji odchod ze zaměstnání oběti než odchod pachatele, a to i navzdory tomu, že je pachatel z činu usvědčen, protože velmi často, pokud je uznán vinným je penalizován dočasným snížením platu nebo vytýkacím dopisem, ale v zaměstnání přetrvává. [Křížková 2006]

Graf č. 15 – názor respondentů na tresty za násilí na ženách nebo znásilnění (otázka 18)

Stejně jako právní úpravu zaměřující se na sexuální obtěžování a jeho formy považují respondenti i zákony o násilí na ženách a znásilnění za značně nedostatečné. Z grafu je

patrné, že tyto názory jsou skoro jednotné vzhledem k tomu, že 93 % respondentů odpovědělo na otázku spíše, nebo určitě ne.

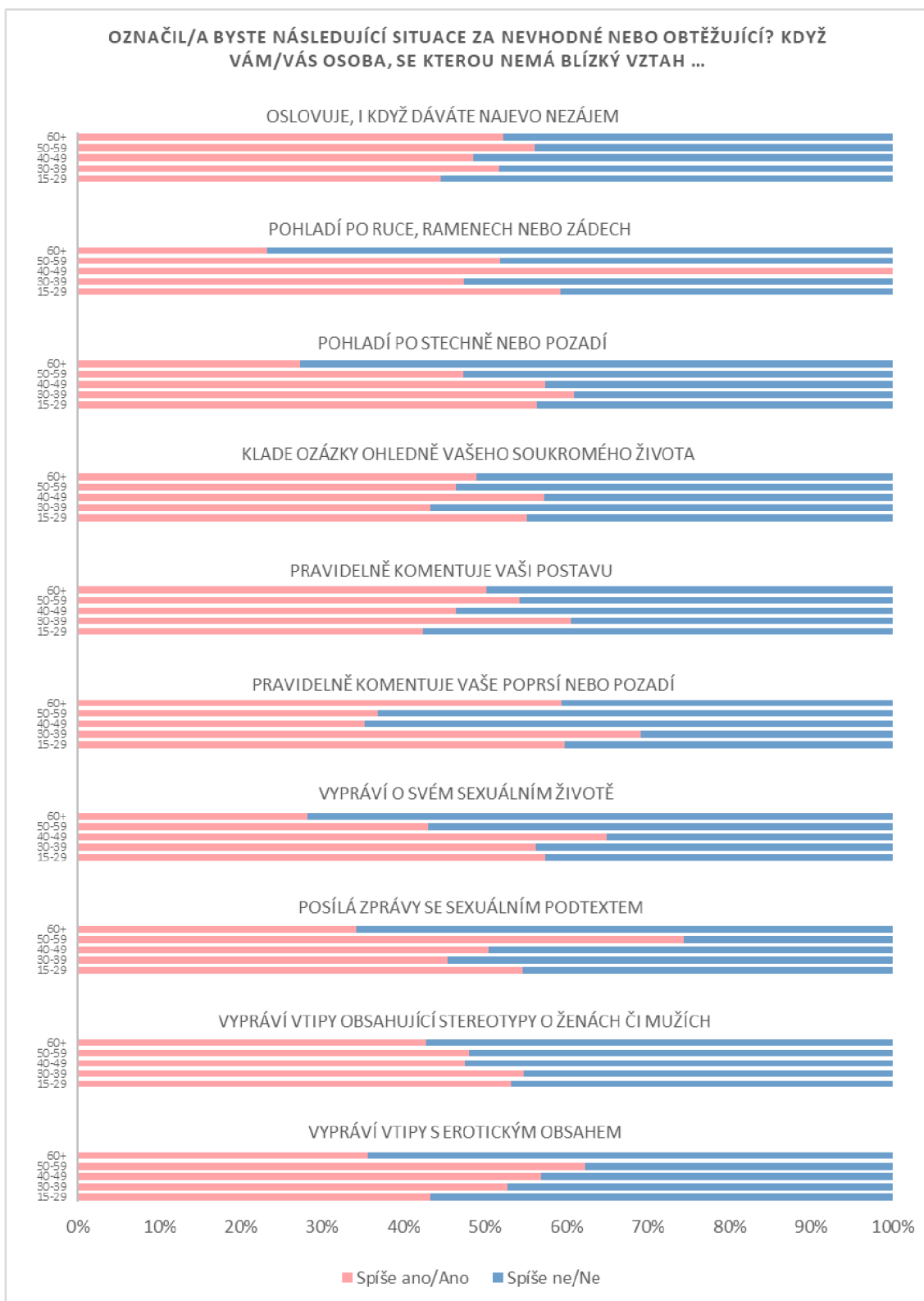
Podobně jako u definice sexuálního obtěžování i zde můžeme polemizovat o tom, zda je právní úprava znásilnění v trestním právu dostatečně konkrétní, vzhledem k tomu, že nevysvětluje, co přesně se rozumí pohlavním stykem, nebo zdali jsou uvedené tresty za něj dostačující.

3.4. Analýzy

Hypotéza č. 1 - Věk ovlivňuje, jaké projevy respondenti považují za sexuální obtěžování.

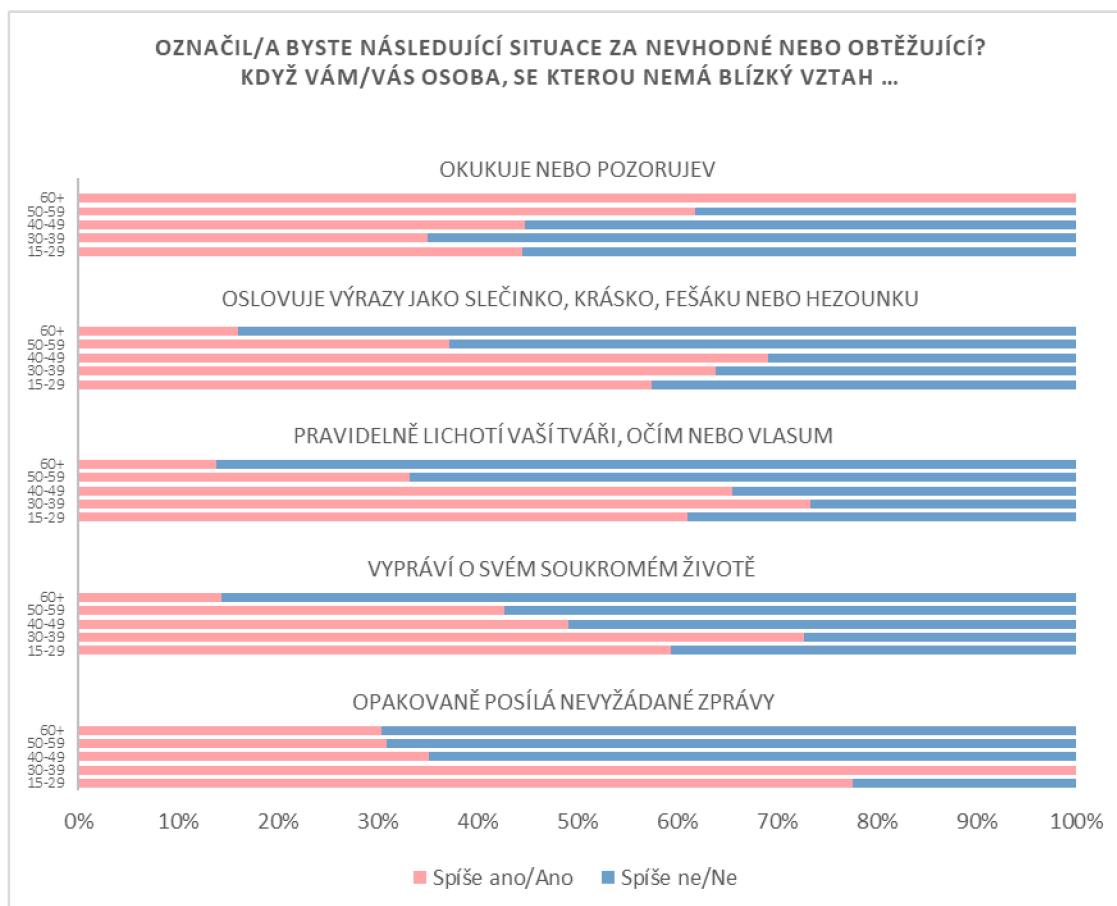
Tato hypotéza si klade za cíl zjistit, jestli věk ovlivňuje názory respondentů na to, jaké projevy jsou nevhodné nebo obtěžující, jelikož předpokládá jisté změny v generačním vnímání tohoto pojmu.

Vzhledem k množství situací uvedených v dotazníku jsem se rozhodla uvedené situace rozdělit do dvou grafů, první popisuje situace, u kterých se během analýzy neprokázala souvislost s věkem a druhý naopak ty, u kterých se odpovědi mění v závislosti na věku. Věk respondentů byl rozdělen do pěti kategorií (viz. tabulka č. 1) a odpovědi respondentů byli sloučeny ze čtyř možností na dvě, aby vzhledem k nižšímu zastoupení v každém poli původní tabulky, byli výsledky více validní. Zůstali nám tedy kategorie souhlasu (Ano/Spíše ano) a nesouhlasu (Spíše ne/Ne).

Graf č. 16 – vliv věku na míru souhlasu respondentů s označením daných situací jako nevhodné nebo obtěžující (neprokázaná souvislost).

V grafu č. 16 vidíme jaké projevy respondenti považují za obtěžující nebo nevhodné bez ohledu na jejich věk. O projevech, uvedených v grafu č. 16 můžeme říci, že jsou za nevhodné považovány dlouhodobě a měli by patřit do základních charakteristik sexuálního obtěžování všech věkových generací.

Graf č. 17 – vliv věku na míru souhlasu respondentů s označením daných situací jako nevhodné nebo obtěžující (prokázaná souvislost)

Věk respondentů se ovšem ukázal být rozhodující v případě těchto pěti situací, uvedených v grafu č. 17, které lze podle dostupných definic považovat za projevy sexuálního obtěžování:

- okukování nebo pozorování,
- oslovování výrazy jako slečinko, krásko, hezounku nebo fešáku,
- pravidelné komentování tváře, očí nebo vlasů,
- nevyžádané vyprávění o soukromém životě,
- opakované posílání nevyžádaných zpráv.

Můžeme zde pozorovat jisté generační rozdíly, kdy s výjimkou okukování platí, že čím nižší věk respondenta, tím větší pravděpodobnost, že respondent bude danou situaci považovat za nevhodnou. Podíváme-li se zpět na graf č. 1 a 2, vzpomeneme si, že oslovování výrazy typu slečinka nebo hezounek, ale i pravidelné komentování tváře, očí nebo vlasů mělo celkem nízké zastoupení v kategoriích souhlasu a nyní vidíme, že mezi onu menší skupinu respondentů, kteří toto chování vidí jako problémové, patří především lidé do 49 let. To navazuje na jednu z úvodních vět této práce a to, že definice sexuálního obtěžování se neustále proměňuje a my můžeme říci, že mladší generace lidí si tuto definici především rozšiřují o nové projevy, kterým starší generace nepřikládají takovou vážnost.

Hypotéza č. 2 - Pohlaví ovlivňuje, jaké projevy lidé považují za sexuální obtěžování.

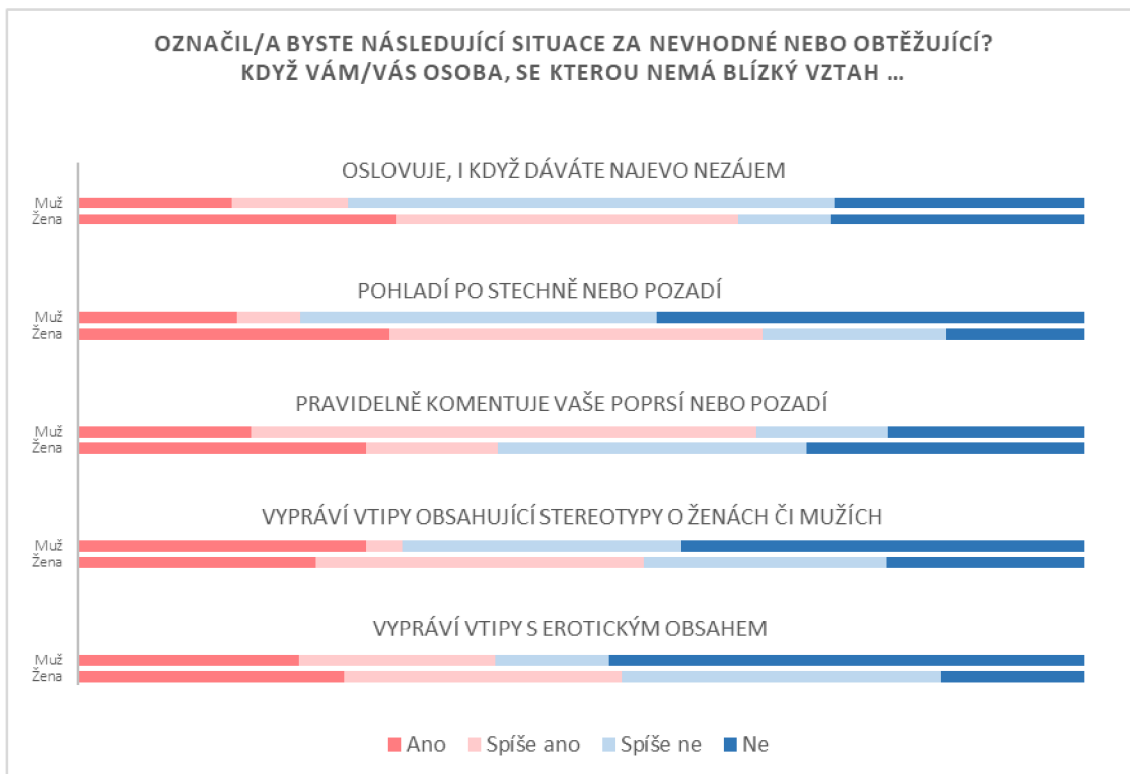
Tato hypotéza se snaží objasnit, zda se postoje vůči jednotlivým projevům liší podle pohlaví. Tato hypotéza vychází především ze zjištění, že oběťmi sexuálního obtěžování jsou častěji ženy nežli muži, a proto je možné, že ženy tuto problematiku vnímají odlišně.

Následující grafy jsou opět rozděleny do dvou. První ukazuje projevy, u kterých se neprokázala souvislost s pohlavím respondenta a druhý, kde ano.

Graf č. 18 – vliv pohlaví na míru souhlasu respondentů s označením daných situací jako nevhodné nebo obtěžující (prokázaná souvislost)

**Z analýzy byla vyloučena kategorie Jiné, jelikož v ní bylo nulové zastoupení.*

Graf č. 19 – vliv pohlaví na míru souhlasu respondentů s označením daných situací jako nevhodné nebo obtěžující (prokázaná souvislost).

**Z analýzy byla vyloučena kategorie Jiné, jelikož v ní bylo nulové zastoupení.*

Porovnáme-li stejné odpovědi v souvislosti s pohlavím respondentů, zjistíme, že názor ovlivňuje nejen věk, ale i pohlaví respondenta. Souvislost se během analýzy prokázala u těchto projevů:

- oslovování navzdory nezájmu,
- hlazení po stehně nebo pozadí,
- pravidelné komentování poprsí nebo pozadí,
- vyprávění vtipů obsahující stereotypy o ženách a mužích,
- vyprávění vtipů s erotickým obsahem.

Můžeme pozorovat, že ani u jedné ze situací, u kterých se prokázala souvislost s pohlavím, nebyla prokázána souvislost s věkem (viz. graf č. 17). Zde vidíme, že definice sexuálního obtěžování nejsou čistě objektivní, ale vždy částečně zabarvené subjektivním pojetím definice každého aktéra. Tyto vlastní subjektivní definice ovlivňuje mimo jiného věk, jak říká předchozí hypotéza, a pohlaví. Z grafu je také vidět, že většinu projevů,

jejichž vnímání se mění s pohlavím, považují častěji za nevhodné právě ženy. Můžeme tedy na základě této analýzy říci, že ženy považují za sexuální obtěžování větší škálu projevů nežli muži.

Hypotéza č. 3 - Věk ovlivňuje, zda respondenti vnímají v otázkách popsané situace stejně nebo odlišně podle toho, jestli se jedná o osobu stejného pohlaví.

4. Vnímali byste v předchozích otázkách popsané situace jinak pokud by se k Vám takto chovala osoba stejného pohlaví ne opačného?				
		Spíše ano/Ano	Spíše ne/Ne	Celkem
Věk	15-29 let	21%	28%	25%
	30-39 let	29%	22%	24%
	40-49 let	17%	23%	21%
	50-59 let	17%	15%	16%
	60 a více let	17%	12%	14%
	Celkem	100%	100%	100%

Tabulka č. 5 – vliv věku na vnímání projevů sexuálního obtěžování od osob stejného pohlaví (signifikance chí-kvadrátu 0,773)

**Vzhledem k malému zastoupení respondentů v jednotlivých polích byli sloupcové kategorie sloučeny do dvou.*

Základem této hypotézy byl předpoklad, že stejně jako se s každou novou generací mění postoje k jednotlivým projevům, může věk ovlivnit, zda respondenti považují projevy za nevhodné či obtěžující, i když se jich dopustí člověk stejného pohlaví, nebo zda se jich musí dopouštět muž na ženě a naopak. Analýza nám tuto hypotézu ovšem nepotvrdila. Podíl lidí, kteří vnímají projevy stejně bez ohledu na pohlaví obtěžujícího je mezi generacemi obdobný.

Hypotéza č. 4 - Pohlaví ovlivňuje, jak často se respondent setkává s projevy sexuálního obtěžování.

		7. Setkal/a jste se s ní opakovaně?				
		Ano, často	Ano, ale pouze párkrát	Ne, pouze jednou nebo dvakrát	Ne, nikdy	Celkem
Pohlaví	Žena	87%	73%	63%	44%	73%
	Muž	13%	27%	37%	56%	27%
Celkem		100%	100%	100%	100%	100%

Tabulka č. 6 – vliv pohlaví na to, jak často se respondent setkává se sex. obtěžováním (signifikance chí-kvadrátu 0,028)

Tato analýza je potvrzením, čeho jsme se již několikrát dočetli, a to, že ženy jsou častěji oběťmi sexuálního obtěžování. Skupinu respondentů, kteří se s obtěžováním setkávají často, tvoří z 87 % právě ženy a pouhých 13 % muži. Stejně vysoký rozdíl můžeme pozorovat i respondentů, kteří se s obtěžováním setkali, ale ne často, kde je žen 73 % a mužů 27 %. Proto často mluvíme o sexuálním obtěžování v souvislosti s genderovou diskriminací, která se děje především ženám, a to čistě proto, že jsou ženy a nesouvisí s jejich individuální osobností.

Hypotéza č. 5 - Velikost obce ovlivňuje, jak často se respondent setkává s projevy sexuálního obtěžování.

		Setkal/a jste se s ní opakovaně?				
		Ano, často	Ano, ale pouze párkrát	Ne, pouze jednou nebo dvakrát	Ne, nikdy	Celkem
Jak velká je obec, ve které žijete?	Vesnice	10%	23%	30%	22%	20%
	Městys	28%	8%	33%	11%	20%
	Město	44%	27%	19%	33%	31%
	Krajské město	18%	42%	19%	33%	29%
Celkem		100%	100%	100%	100%	100%

Tabulka č. 7 – vliv velikosti obce, kde respondent žije na to, jak často se respondent setkává se sex. obtěžováním (signifikance chí-kvadrátu 0,021)

V teoretické části byla zmíněna intersekcionalní teorie, která nám říká, že diskriminace na základě pohlaví se neděje všem ženám stejně a ve stejné míře. Frekvenci, s jakou se ženy s tímto typem chování setkávají ovlivňují mnohé další faktory, přitom v intersekcionalní teorii se mluví především o rasových vlivech. Přestože jsem se v práci zaměřila především na vliv věku a pohlaví, rozhodla jsem se do dotazníku přidat další kategorii, o které jsem se domnívala, že může mít vliv na postoj respondentů a tím je velikost obce, ve které žijí, protože charakteristika měst a venkova se značně liší.

Analýza potvrdila, že frekvenci, s jakou se respondenti setkávají se sexuálním obtěžováním, ovlivňuje nejen pohlaví, ale i to, v jak velké obci respondent žije. Respondenti žijící ve městě nebo dokonce v krajském městě se se sexuálním obtěžováním setkali většinou častěji nežli respondenti žijící v menších městech nebo na vesnicích. To může úzce souviset s dotazníkovou otázkou č. 8, v jakém prostředí se respondenti s projevy setkávají, jelikož výsledky ukázali, že nejčastěji se s obtěžováním respondenti setkali v hospodách, restauracích a barech, což jsou zcela jistě zařízení občanské vybavenosti především větších měst.

Hypotéza č. 5 - Pohlaví oběti ovlivňuje, kdo se na ní dopouští sexuálního obtěžování.

		Byl obtěžujícím muž nebo žena?			
		Muž	Žena	Oba	Celkem
POHLAVÍ	Ženy	87%	29%	57%	78%
	Muži	13%	71%	43%	22%
Celkem		100%	100%	100%	100%

Tabulka č. 8 – vliv pohlaví oběti na pohlaví obtěžujícího (signifikance χ^2 -kvadrátu $<0,001$)

**Z analýzy byla pro nízký počet odpovědí vyloučena kategorie Nevím a pro irelevantnost kategorie Nesetkal/a jsem se.*

Tato hypotéza navazuje částečně i na otázku č. 4, zda lidé vnímají projevy sexuálního obtěžování podobně, ať už se jich dopustí člověk stejného nebo opačného

pohlaví, u které se ukázalo, že pohlaví u obtěžujícího nehraje roli. Tato analýza si klade za cíl prokázat, zda i když se sexuálního obtěžování může vyskytovat mezi lidmi stejného pohlaví, se tomu opravdu tak děje, nebo zda jsou častější případy, kdy muž obtěžuje ženu či naopak.

Analýza prokázala jednoznačnou souvislost mezi pohlavím oběti a pohlavím útočníka. Přičemž z tabulky můžeme přecíst, že ženy jsou nejčastěji obtěžovány muži, případně byl útočníkem jak muž, tak i žena.

Navázat zde můžeme přímo na myšlenky Zuzany Uhde, která sexuální obtěžování považuje za nástroj udržující ekonomickou nerovnost mezi muži a ženami, a to především tak, že muži jeho prostřednictvím vytlačují ženy z vyšších pracovních pozic, jelikož jako oběti sexuálního obtěžování jsou tímto způsobem stigmatizovány a snižuje se tím jejich integrita nejen v práci, ale i ve společnosti. [Uhde 2006]

Hypotéza č. 6 - Věk ovlivňuje, zda lidé považují sexuální obtěžování za časté.

		14. Myslíte si, že případy sexuálního obtěžování jsou v České republice časté?		
		Spíše ano/Ano	Spíše ne/Ne	Celkem
Věk	15-29 let	25%	14%	24%
	30-39 let	23%	21%	23%
	40-49 let	17%	43%	20%
	50-59 let	18%	14%	18%
	60 a více let	17%	7%	15%
Celkem		100%	100%	100%

Tabulka č. 9 – vliv věku na názor, že je sexuální obtěžování v ČR časté (signifikance chí-kvadrátu 0,253)

**Vzhledem k nízkému zastoupení respondentů v jednotlivých polích byly sloupcové kategorie sloučeny do dvou.*

Tato hypotéza se snažila zjistit, zda vzhledem k rozdílům ve vnímání jednotlivých projevů se liší i generační vnímání závažnosti sexuálního obtěžování, konkrétně zda ho

respondenti považují za rozšířené či nikoli. Hypotéza se ovšem nepotvrdila a z tabulky vidíme, že sexuální obtěžování považují za častě v ČR lidé všech generací, což ukazuje, že se jedná o dlouhodobý problém, jehož míra se podle lidí různého věku nemění a stále přetrvává jako časté.

Hypotéza č. 7 - Věk ovlivňuje, zda lidé považují ochranu proti sexuálnímu obtěžování za dostatečnou.

15. Myslíte si, že v České republice je dostatečná ochrana před sexuálním obtěžováním?				
Věk		Spíše ano/Ano	Spíše ne/Ne	Celkem
	15-29 let	13%	26%	24%
	30-39 let	38%	19%	23%
	40-49 let	13%	22%	20%
	50-59 let	17%	18%	18%
	60 a více let	21%	14%	15%
	Celkem	100%	100%	100%

Tabulka č. 10 – vliv věku na názor, že je v ČR dostatečná ochrana před sexuálním obtěžováním (signifikance chi-kvadrátu 0,208)

**Vzhledem k nízkému zastoupení respondentů v jednotlivých polích byly sloupcové kategorie sloučeny do dvou.*

Statisticky nevýznamná souvislost se ukázala i u názoru na ochranu před sexuálním obtěžováním v ČR a věkem respondentů, můžeme tedy opět tvrdit, že lidé všech generací považují tuto ochranu v ČR za nedostatečnou, jedná se tedy o dlouhodobý problém, který se s novými generacemi nijak nezlepšuje, alespoň to tak vyplývá z názorů jednotlivých respondentů.

Hypotéza č. 9 – To, zda respondent zná někoho, kdo se stal obětí sexuálního obtěžování ovlivňuje jeho názor na zákony o sexuálním obtěžování

		17. Považujete tresty za dopouštění se sexuálního obtěžování v České republice za dostatečné?				
13. Znáte někoho, kdo byl obětí sexuálního obtěžování?		Ano	Spíše ano	Spíše ne	Ne	Celkem
	Ano	17%	50%	69%	78%	68%
	Ne	83%	50%	32%	22%	33%
	Celkem	100%	100%	100%	100%	100%

Tabulka č. 11 – ovlivňuje to, zda respondent zná oběť sexuálního obtěžování jeho názor na zákony o sexuálním obtěžování (signifikance chí-kvadrátu 0,010)

Tato hypotéza si klade za cíl zjistit, jestli názory na sexuální obtěžování ovlivňuje, zda respondent má s tímto chováním zkušenost.

Analýza nám říká, že lidi, co znají někoho, kdo se stal obětí sexuálního obtěžování mají odlišný názor na zákony, které se tohoto problému týkají. Konkrétně z tabulky vidíme, že pokud respondenti oběť znají, myslí si, že tyto zákony jsou v České republice nedostatečné. Můžeme se domnívat, že mají díky zprostředkované zkušenosti představu o tom, jak takové zákony či vyhlášky vypadají a především, jak jsou v běžném životě efektivní. V právní úpravě jsme již zjistili, že takové zákony se zaměřují především na pracovněprávní vztahy a jejich popis můžeme v některých případech považovat za nedostatečný, vezmeme-li v úvahu, jaké všechny typy obtěžování v pracovním prostředí můžeme nalézt (mobbing, bossing, bullying, ...). Také jsme již zjistili, že respondenti si nemyslí, že jsou dostatečně chráněni před jakýmkoliv projevem obtěžování a opět je nutné upozornit na fakt, že i když je útočník na základě zatím dostupné legislativy nakonec ze sexuálního obtěžování usvědčen, situace nakonec končí ve většině případů odchodem oběti z prostředí, kde se chování odehrálo, nikoli odchodem útočníka. [Křížková 2006]

Hypotéza č. 10 - To, zda respondent zná ženu, která se stala obětí násilí ovlivňuje jeho názor na zákony o násilí na ženách

	18. Považujete tresty za násilí na ženách nebo znásilnění v České republice za dostatečné?			
		Spíše ano/Ano	Spíše ne/Ne	Celkem
19. Setkal/a jste se někdy i s chováním, které přerostlo i ve fyzické napadení nebo násilí na ženě?	Ano	56%	53%	53%
	Ne	44%	47%	47%
	Celkem	100%	100%	100%

Tabulka č. 12 - ovlivňuje to, zda respondent zná oběť násilí na ženách jeho názor na zákony o násilí na ženách (signifikance χ^2 -kvadrátu 0,866)

Zatímco názor na zákony týkající se sexuálního obtěžování ovlivňuje, zda mají respondenti s tímto typem chování zprostředkovanou zkušenost, u názoru na zákony týkající se násilí na ženách nebo přímo znásilnění tomu tak není, zde souvislost nenajdeme. Jedním z vysvětlení může být, že vzhledem k tomu, jak velké množství respondentů se zákony spíše či zcela nesouhlasí, je jejich neefektivita natolik významná a očividná, že zprostředkovaná či přímo osobní zkušenost není potřeba k tomu, aby si respondent vytvořil negativní názor.

4. Závěr

Z práce jsme zjistili, že sexuální obtěžování je v České republice častým jevem, který slouží především jako nástroj získávání symbolické moci a udržování nerovnosti, zejména mezi muži a ženami, přičemž to jsou muži, kteří si tímto způsobem udržují moc a dominanci ve společnosti. Ve většině případů jsou tedy oběťmi sexuálního obtěžování ženy, a proto je také považováno za diskriminaci na základě pohlaví.

Za sexuální obtěžování lidé obecně považují především nevyžádané nebo nevhodné chování sexuální povahy, nebo se sexuálním kontextem. Mezi konkrétní projevy sexuálního obtěžování, které jsou považovány nejčastěji za problémové, patří pravidelné komentování postavy, nevhodné doteky a posílání nevhodných zpráv často se sexuálním podtextem. Většina lidí tyto projevy dokonce vnímá stejně bez ohledu na to, zda je

obtěžuje muž či žena a uvědomují si, že sexuální obtěžování se může odehrávat i mezi osobami stejného pohlaví.

To, jaké konkrétní projevy lidé vnímají za sexuální obtěžování částečně ovlivňuje věk a pohlaví. Obecně můžeme říci, že mladší lidé považují za obtěžující větší škálu projevů nežli lidé starších generací. Může se pro ně stát obtěžující například pravidelné komentování vlasů a očí nebo nevhodné oslovování jako krásko či fešáku, které starší generace považují za adekvátní. Stejně tak se pohled na projevy sexuálního obtěžování liší u mužů a žen, přičemž ženy přikládají význam více projevům nežli muži. Definice sexuálního obtěžování je tedy vždy subjektivně zbarvená a ovlivněná identitou každého jedince.

Ovšem i když se postoj různých generací k projevům sexuálního obtěžování liší, názor, že je sexuální obtěžování v České republice časté a není vůči němu adekvátní ochrana se s věkem nemění. Z výsledků je také patrné, že lidé se s projevy sexuálního obtěžování setkávají velmi často, ať už s ním mají osobní zkušenost nebo zprostředkovanou. Dokonce více než polovina z nich se setkala s chováním, které přerostlo v násilí. Tento rozsah zkušeností zcela jistě souvisí s tím, že zákony trestající sexuální obtěžování v České republice jsou považovány za silně nedostatečné, a to především z pohledu lidí, kteří mají s tímto typem chování zkušenost.

Problém sexuálního obtěžování je velice aktuální téma a měl by být předmětem zájmu sociálních věd i veřejnosti, vezmeme-li v úvahu jaké manifestní a latentní funkce ve společnosti má. Práce se zaměřila na sexuální obtěžování převážně v kontextu České republiky, ale zcela jistě je to téma, které přesahuje její hranice. Podle dostupných dat každá druhá žena v Evropské unii zažila některou z forem sexuálního obtěžování [THE LEFT 2023] a přibližně každá třetí žena jej zažila přímo v pracovním prostředí. [EIGE 2023] Statistik a výzkumů sexuálního obtěžování z jednotlivých států Evropy je přitom stále malé množství, a to navzdory tomu, že se Evropská unie dlouhodobě aktivně snaží o genderovou rovnost v Evropě. Z tohoto důvodu by bylo zcela jistě zajímavé toto téma zkoumat i v evropském kontextu.

5. Použitá literatura

Benjamin, J. 2016. *Pouta lásky: Psychoanalýza, feminismus a problém dominance*. Praha: Portál.

Búgelová, T., Dobiášová M. 1999. „Mobbing, známy – neznámy“. Pp. 31-35 in *Sborník příspěvků z konference: Sociální procesy a osobnost*, Psychologický ústav AV ČR v Brně a Psychologický ústav FF MU v Brně.

Čermáková, M. 1997. „Postavení žen na trhu práce.“ *Sociologický časopis* 31(4).

Fitzgerald, L. F. 1997. „Antecedents and Consequences of Sexual Harassment in Organizations: A Test of an Integrated Model“. *Journal of Applied Psychology* 82 (4).

From #MeToo to Real Change - Is the EU combating sexual harassment? [online] THE LEFT in the European Parliament [cit. 19. 6. 2023]. Dostupné z: <https://left.eu/from-metoo-to-real-change-is-the-eu-combating-sexual-harassment/>

Havelková, B. 2006. *Právní úprava obtěžování z důvodu pohlaví a sexuálního obtěžování*. In Křížková, A., Maříková, H., Uhde Z. (eds.), *Sexualizovaná realita pracovních vztahů. Analýza sexuálního obtěžování v České republice*. Praha: Sociologický ústav Akademie věd ČR.

Huberová, B. 1995. *Psychický teror na pracovišti*. Martin Neografia, a.s.

Chamallas, M. 1993. „Writing about Sexual Harassment: A Guide to the Literature“. *UCLA Women's Law Journal*, 4(1).

Jandourek, J. 2007. *Sociologický slovník*. Praha: Portál.

Křížková, A. 2006. *Sexualizovaná realita pracovních vztahů: analýza sexuálního obtěžování v České republice*. Praha: Sociologický ústav Akademie věd ČR.

Křížková, A., M. Čermáková, R. Dudová, H. Maříková, Z. Uhdeová. 2005. *Obtěžování žen a mužů a sexuální obtěžování v českém systému pracovních vztahů*. Oddělení Gender & sociologie, Sociologický ústav AV ČR.

Kubátová, H. 2006. *Metodologie sociologie*. Univerzita Palackého (Olomouc).

MacKinnon, C. 1979. *Sexual Harassment of the Working Women. A Case of Sex Discrimination*. New Haven, London: Yale University Press.

MacKinnon, C. 1987. *Feminism UNMODIFIED: Discourses in Life and Law*. Harvard University Press.

Marada, R. 2007. *Karl Mannheim: Sociologie generací*. In Šubrt, Jiří (ed.). *Historická sociologie. Teorie dlouhodobých vývojových procesů*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o.

Mišovič, J., V. Lubomír. 2019. *Generační vnímání života naší společnosti*. Petrklič.

Pikálková, S., Z. Podaná, J. Buriánek. 2015. *Ženy jako oběti partnerského násilí*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON)

Quid Pro Quo Sexual Harassment Definition. [online] Winer, Burritt & Scott. [cit. 27. 3. 2023]. Dostupné z: <https://www.wmlawyers.com/oakland-sexual-harassment-attorneys/eoc-definition/quid-pro-quo-harassment/>

Smetáčková, I., Pavlík P. 2011. „Sexuální obtěžování na vysokých školách: Teoretické vymezení, metodologický přístup, výzkumné výsledky.“ *Sociologický časopis / Czech Sociological Review*, 47 (2).

Smetáčková I., Pavlík P. 2012. „Genderově motivované a sexuální obtěžování na středních školách: Hranice vhodného chování“. *Sociální studia* 3/2012.

Sexual Harassment and Hostile Work Environment. [online] Workplace justice advocates. [cit. 27. 3. 2023]. Dostupné z: <https://www.workplacejustice.com/sexual-harassment-and-hostile-work-environment.html>

Šetření dotazníkové. [online] Sociologická encyklopedie. [cit. 8. 5. 2023]. Dostupné z: https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/%C5%A0et%C5%99en%C3%AD_dotazn%C3%A9Dkov%C3%A9

Stallings, C, Pulak A, T. Burton. *WHAT IS INTERSECTIONALITY?* [online] SUBCULTURES AND SOCIOLOGY. [cit. 10. 5. 2023]. Dostupné z: <https://haenfler.sites.grinnell.edu/subcultural-theory-and-theorists/intersectionality/>

Till, F. J. 1980. Sexual Harassment. A Report on the Sexual Harassment of Students. National Advisory Council on Women's Educational.

Taylor, B. 2019. *Intersectionality 101: what is it and why is it important?* [online] Womankind Worldwide. [cit. 27. 3. 2023]. Dostupné z: <https://www.womankind.org.uk/intersectionality-101-what-is-it-and-why-is-it-important/>

Uhde, Z. 2006. *Kořeny genderové nespravedlnosti: kritický přístup*. In Křížková, A., Maříková, H., Uhde Z. (eds.), *Sexualizovaná realita pracovních vztahů. Analýza sexuálního obtěžování v České republice*. Praha: Sociologický ústav Akademie věd ČR.

Vošmik J., Kotková A. 2017. *Mediální omyl používání pojmu „sexuální harašení“*. [online] Gender Studies o.p.s. [cit. 27. 2. 2023]. Dostupné z: <https://genderstudies.cz/tiskove-zpravy/tz.shtml?x=2510700>

VÝSKYT SEXUÁLNÍHO OBTĚŽOVÁNÍ VE VEŘEJNÉ DOPRAVĚ. [databáze] Vláda České republiky. [cit. 27. 4. 2023] Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/dokumenty/Sex--obtezovani-v-doprave_final_WEB_2.pdf

What is sexual harassment? [online] EIGE - European Institute for Gender Equality. [cit. 19. 6. 2023] Dostupné z: https://eige.europa.eu/publications-resources/toolkits-guides/sexism-at-work-handbook/part-1-understand/what-sexual-harassment?language_content_entity=en

Zkušenost obyvatel ČR se sexuálním násilím a sexuálním obtěžováním: výzkumná zpráva. 2021. proFem – centrum pro oběti domácího a sexuálního násilí, o.p.s.

6. Seznam tabulek a grafů

Tabulky

Tabulka č. 1 – respondenti podle kategorie věku (otázka 20)	19
Tabulka č. 2 – respondenti podle pohlaví (otázka 21)	20
Tabulka č. 3 – respondenti podle velikosti obce, ve které žijí (otázka 22)	20
Tabulka č. 4 – respondenti podle dosaženého vzdělání (otázka 23)	21
Tabulka č. 5 – vliv věku na vnímání projevů sexuálního obtěžování od osob stejného pohlaví	38
Tabulka č. 6 – vliv pohlaví na to, jak často se respondent setkává se sex. obtěžováním.....	39
Tabulka č. 7 – vliv velikosti obce, kde respondent žije na to, jak často se respondent setkává se sex. obtěžováním	39
Tabulka č. 8 – vliv pohlaví oběti na pohlaví obtěžujícího	40
Tabulka č. 9 – vliv věku na názor, že je sexuální obtěžování v ČR časté	41
Tabulka č. 10 – vliv věku na názor, že je v ČR dostatečná ochrana před sexuálním obtěžováním	42
Tabulka č. 11 – ovlivňuje to, zda respondent zná oběť sexuálního obtěžování jeho názor na zákony o sexuálním obtěžování	43
Tabulka č. 12 - ovlivňuje to, zda respondent zná oběť násilí na ženách jeho názor na zákony o násilí na ženách	44

Grafy

Graf č. 1 – Míra souhlasu respondentů s označením daných situacích jako nevhodné nebo obtěžující (otázka 1)	21
Graf č. 2 – Míra souhlasu respondentů s označením daných situacích jako nevhodné nebo obtěžující (otázka 2)	22

Graf č. 3 – názor respondentů na obtěžování od osob stejného pohlaví (otázka 4)	23
Graf č. 4 – názor respondentů na frekvenci obtěžování od osob stejného pohlaví (otázka 10)	23
Graf č. 5 – četnost respondentů, kteří byli svědci uvedených situací (otázka 5)	24
Graf č. 6 – četnost respondentů, kteří mají zkušenost s danými situacemi (otázka 6)....	24
Graf č. 7 – míra zkušeností s uvedenými situacemi (otázka 7).....	25
Graf č. 8 – poměr respondentů, kteří znají někoho, kdo byl obětí sexuálního obtěžování (otázka 13)	26
Graf č. 9 – prostředí, ve kterém se respondenti s uvedeným chováním setkali nejčastěji (otázka 8)	26
Graf č. 10 – zkušenosti respondentů s násilím na ženách (otázka 19)	27
Graf č. 11 – míra výskytu sexuálního obtěžování dle názoru respondentů (otázka 14)....	29
Graf č. 12 – názor respondentů na ochranu přes sex. obtěžováním (otázka 15)	29
Graf č. 13 – povědomost respondentů o tom, na koho se mohou v případě sex. obtěžování obrátit (otázka 16).....	30
Graf č. 14 – názor respondentů na tresty za sexuální obtěžování (otázka 17)	31
Graf č. 15 – názor respondentů na tresty za násilí na ženách (otázka 18)	32
Graf č. 16 – vliv věku na míru souhlasu respondentů s označením daných situací jako nevhodné nebo obtěžující (neprokázaná souvislost)	33
Graf č. 17 – vliv věku na míru souhlasu respondentů s označením daných situací jako nevhodné nebo obtěžující (prokázaná souvislost)	34
Graf č. 18 – vliv pohlaví na míru souhlasu respondentů s označením daných situací jako nevhodné nebo obtěžující (neprokázaná souvislost).....	36
Graf č. 19 – vliv pohlaví na míru souhlasu respondentů s označením daných situací jako nevhodné nebo obtěžující (prokázaná souvislost)	37

7. Přílohy

Příloha č. 1 – dotazník

1. Označil/a byste následující situace za nevhodné nebo obtěžující?				
Když Vám osoba, se kterou nemá blízký vztah ...				
U každé odpovědi zakroužkujte jednu možnost.				
	Ano	Spíše ano	Spíše ne	Ne
1.a vypráví vtipy s erotickým obsahem	1	2	3	4
1.b vypráví vtipy obsahující stereotypy o ženách či mužích	1	2	3	4
1.c posílá zprávy se sexuálním podtextem	1	2	3	4
1.d opakovaně posílá nevyžádané zprávy	1	2	3	4
1.e vypráví o svém sexuálním životě	1	2	3	4
1.f vypráví o svém soukromém životě (aniž by byl dotázán)	1	2	3	4
1.g pravidelně lichotí vaší tváří, očím nebo vlasům	1	2	3	4
1.h pravidelně komentuje vaše poprsí nebo pozadí	1	2	3	4
1.i pravidelně komentuje vaši postavu	1	2	3	4
1.j klade otázky ohledně všeho soukromého života	1	2	3	4
2. Označil/a byste následující situace za nevhodné nebo obtěžující?				
Když Vás osoba, se kterou nemá blízký vztah...				
U každé odpovědi zakroužkujte jednu možnost.				
	Ano	Spíše ano	Spíše ne	Ne
2.a oslovuje výrazy jako slečinko, krásko, fešáku, hezounku, ...	1	2	3	4
2.b pohládí po ruce, ramenech nebo zádech	1	2	3	4
2.c pohládí po stehně nebo pozadí	1	2	3	4
2.d okukuje nebo pozoruje	1	2	3	4
2.e oslovuje, i když dáváte najevo nezájem	1	2	3	4
3. Napadají vás jiné situace než výše uvedené, které by mohli být člověku stejným způsobem nepříjemné?				
Napište prosím slovní odpověď.				
<hr/>				
<hr/>				
4. Vnímali byste v předchozích otázkách popsané situace jinak pokud by se k Vám takto chovala osoba stejného pohlaví ne opačného?				
Zakroužkujte prosím jednu možnost.				
	1	Ano		
	2	Spíše ano		
	3	Spíše ne		
	4	Ne		
	5	Nevím		

5. Byl/a jste někdy osobně svědkem některé z výše uvedených situací?

Zakroužkujte prosím jednu možnost.

- 1 Ano
- 2 Ne

6. Setkal/a jste se někdy osobně s některou z výše popsaných situací?

Zakroužkujte prosím jednu možnost

- 1 Ano
- 2 Ne

7. Setkal/a jste se s ní opakovaně?

Zakroužkujte prosím jednu možnost.

- 1 Ano, často.
- 2 Ano, ale pouze párkrát.
- 3 Ne, pouze jednou nebo dvakrát.
- 4 Ne, nikdy.

8. V jakém prostředí jste se s tímto chováním setkal/a?

Zakroužkujte jednu nebo více možností.

- 1 Práce (mezi zaměstnanci)
- 2 Práce (zákazníkem a zaměstnancem)
- 3 Škola
- 4 Hospoda, bar, restaurace
- 5 MHD
- 6 Veřejný prostor (na ulici, v parku,...)
- 7 Doma
- 8 Nešetkala
- 9 Jiné: _____

9. Byl obtěžujícím muž nebo žena?

Zakroužkujte prosím jednu možnost.

- 1 Muž
- 2 Žena
- 3 Oba
- 4 Nevím
- 5 Nešetkal/a jsem se

10. Myslíte, že obtěžující chování se objevuje i mezi osobami stejného pohlaví, tedy že muž obtěžuje jiného muže nebo žena ženu?

Zakroužkujte prosím jednu možnost.

- 1 Ano
- 2 Ano, ale málo
- 3 Ne

11. Víte, co znamená pojem sexuální obtěžování?

Zakrouškujte prosím jednu možnost.

- 1 Ano
- 2 Ne

12. Krátce prosím popište, co si pod tímto pojmem představíte?

Napište prosím slovní odpověď.

13. Znáte někoho, kdo byl obětí sexuálního obtěžování?

Zakrouškujte prosím jednu možnost.

- 1 Ano
- 2 Ne

14. Myslíte si, že případy sexuálního obtěžování jsou v České republice časté?

Zakrouškujte prosím jednu možnost.

- 1 Ano
- 2 Spíše ano
- 3 Spíše ne
- 4 Ne

15. Myslíte si, že v České republice je dostatečná ochrana před sexuálním obtěžováním?

Zakrouškujte prosím jednu možnost.

- 1 Ano
- 2 Spíše ano
- 3 Spíše ne
- 4 Ne

16. Víte, na koho se obrátit, pokud se s takovýmto problémem setkáte?

Zakrouškujte prosím jednu možnost.

- 1 Ano
- 2 Spíše ano
- 3 Spíše ne
- 4 Ne

17. Považujete tresty za dopouštění se sexuálního obtěžování v České republice za dostatečné?

Zakrouškujte prosím jednu možnost.

- 1 Ano
- 2 Spíše ano
- 3 Spíše ne
- 4 Ne

18. Považujete tresty za násilí na ženách nebo znásilnění v České republice za dostatečné?

Zakroužkujte prosím jednu možnost.

- 1 Ano
- 2 Spíše ano
- 3 Spíše ne
- 4 Ne

19. Setkal/a jste se někdy i s chováním, které přerostlo i ve fyzické napadení nebo násilí na ženě?

Zakroužkujte prosím jednu možnost.

- 1 Ano
- 4 Ne

20. Jaký je Váš věk? Napište číslo.

21. Jaké je vaše pohlaví? Zakroužkujte.

- 1 Žena
- 2 Muž
- 3 Jiné

22. Jak velká je obec, ve které žijete?

Zakroužkujte prosím jednu možnost.

- 1 Vesnice
- 2 Městys
- 3 Město
- 4 Krajské město

23. Jaké je Vaše nejvyšší dokončené vzdělání?

Zakroužkujte prosím jednu možnost.

- 1 Základní
- 2 Výučení bez maturity
- 3 Výučení s maturitou
- 4 Střední odborné s maturitou
- 5 Střední všeobecné s maturitou
- 6 Vyšší odborné
- 7 Vysokoškolské

Příloha č. 2 – výchozí tabulky pro grafy + Chí-kvadrátové testy

Označil/a byste následující situace za nevhodné nebo obtěžující? Když Vám osoba, se kterou nemá blízký vztah ...

		Ano	Spíše ano	Spíše ne	Ne	Celkem
a	vypráví vtipy s erotickým obsahem	21	55	34	13	123
b	vypráví vtipy obsahující stereotypy o ženách či mužích	20	27	45	31	123
c	posílá zprávy se sexuálním podtextem	64	44	9	6	123
d	opakovane posílá nevyžádané zprávy	72	26	8	17	123
e	vypráví o svém sexuálním životě	43	48	21	11	123
f	vypráví o svém soukromém životě (aniž by byl dotázán)	26	39	39	19	123
g	pravidelně lichotí vaší tváří, očím nebo vlasům	44	33	33	13	123
h	pravidelně komentuje vaše poprsí nebo pozadí	91	14	6	12	123
i	pravidelně komentuje vaši postavu	77	33	9	4	123
j	klade otázky ohledně všeho soukromého života	50	48	22	3	123

Označil/a byste následující situace za nevhodné nebo obtěžující? Když Vás osoba, se kterou nemá blízký vztah ...

	Ano	Spíše ano	Spíše ne	Ne	
oslovuje výrazy jako slečinko, krásko, fešáku, hezounku,	33	39	30	21	123
pohladí po ruce, ramenech nebo zádech	58	34	25	6	123
pohladí po stehně nebo pozadí	101	10	9	3	123
okukuje nebo pozoruje	36	62	22	3	123
oslovuje, i když dáváte najevo nezájem	61	48	9	5	123

4. Vnímali byste v předchozích otázkách popsané situace jinak pokud by se k Vám takto chovala osoba stejného pohlaví ne opačného?

1	Ano	17	15%
2	Spíše ano	25	23%
3	Spíše ne	40	36%
4	Ne	20	18%
5	Nevím	9	8%
	Celkem	111	100%

5. Byl/a jste někdy osobně svědkem některé z výše uvedených situací?

1	Ano	106	86%
2	Ne	17	14%
	Celkem	123	100%

6. Setkal/a jste se někdy osobně s některou z výše popsaných situací?

1	Ano	100	81%
2	Ne	23	19%
	Celkem	123	100%

7. Setkal/a jste se s ní opakovaně?

1	Ano, často	39	32%
2	Ano, ale pouze párkrát	48	39%
3	Ne, pouze jednou nebo dvakrát	27	22%
4	Ne, nikdy	9	7%
	Celkem	123	100%

8. V jakém prostředí jste se s tímto chováním setkal/a?

Práce	37	33%
Práce (se zákazníky)	43	39%
Škola	23	21%
Hospoda, bar	71	64%
MHD	33	30%
Veřejnost (ulice, park)	62	56%
Doma	0	0%
Nesetkal/a	8	7%
Jiné	10	9%
Celkem	111	

9. Byl obtěžujícím muž nebo žena?

1	Muž	84	68%
2	Žena	7	6%
3	Oba	21	17%
4	Nevím	1	1%
5	Nesetkala jsem se	10	8%
	Celkem	123	100%

10. Myslíte, že obtěžující chování se objevuje i mezi osobami stejného pohlaví, tedy že muž obtěžuje jiného muže nebo žena ženu?

1	Ano	55	45%
2	Ano, ale málo	66	54%
3	Ne	2	2%
	Celkem	123	100%

11. Víte, co znamená pojem sexuální obtěžování?

1	Ano	121
2	Ne	2
	Celkem	123

13. Znáte někoho, kdo byl obětí sexuálního obtěžování?

1	Ano	83	67%
2	Ne	40	33%
	Celkem	123	100%

14. Myslíte si, že případy sexuálního obtěžování jsou v České republice časté?

1	Ano	44	36%
2	Spíše ano	65	53%
3	Spíše ne	11	9%
4	Ne	3	2%
	Celkem	123	100%

15. Myslíte si, že v České republice je dostatečná ochrana před sexuálním obtěžováním?

1	Ano	6	5%
2	Spíše ano	18	15%
3	Spíše ne	76	62%
4	Ne	23	19%
	Celkem	123	100%

16. Víte, na koho se obrátit, pokud se s takovýmto problémem setkáte?

1	Ano	38	31%
2	Spíše ano	49	40%
3	Spíše ne	27	22%
4	Ne	9	7%
	Celkem	123	100%

17. Považujete tresty za dopouštění se sexuálního obtěžování v České republice za dostatečné?

1	Ano	6	5%
2	Spíše ano	14	11%
3	Spíše ne	54	44%
4	Ne	49	40%
	Celkem	123	100%

18. Považujete tresty za násilí na ženách nebo znásilnění v České republice za dostatečné?

1	Ano	3	2%
2	Spíše ano	6	5%
3	Spíše ne	38	31%
4	Ne	76	62%
	Celkem	123	100%

19. Setkal/a jste se někdy i s chováním, které přerostlo i ve fyzické napadení nebo násilí na ženě?

1	Ano	65	53%
2	Ne	58	47%
	Celkem	123	100%

Hypotéza č. 1 + hypotéza č. 2

ero.vtipy				
	Spíše ano/Ano		Spíše ne/Ne	
15-29	16	21,10%	13	27,70%
30-39	18	23,70%	10	21,30%
40-49	17	22,40%	8	17,00%
50-59	16	21,10%	6	12,80%
60+	9	11,80%	10	21,30%
signifikance chí-kvadrátu 0,433				
stereo.vtipy				
	Spíše ano/Ano		Spíše ne/Ne	
15-29	12	25,50%	17	22,40%
30-39	12	25,50%	16	21,10%
40-49	9	19,10%	16	21,10%
50-59	8	17,00%	14	18,40%
60+	6	12,80%	13	17,10%
signifikance chí-kvadrátu 0,936				
sex.zpravy				
	Spíše ano/Ano		Spíše ne/Ne	
15-29	26	24,10%	3	20,00%
30-39	24	22,20%	4	26,70%
40-49	22	20,40%	3	20,00%
50-59	21	19,40%	1	6,70%
60+	15	13,90%	4	26,70%
signifikance chí-kvadrátu 0,591				
nevyz.zpravy				
	Spíše ano/Ano		Spíše ne/Ne	
15-29	27	27,60%	2	8,00%
30-39	28	28,60%	0	
40-49	17	17,30%	8	32,00%
50-59	14	14,30%	8	32,00%
60+	12	12,20%	7	28,00%
signifikance chí-kvadrátu 0,001				
sex.zivot				
	Spíše ano/Ano		Spíše ne/Ne	
15-29	23	25,30%	6	18,80%
30-39	22	24,20%	6	18,80%
40-49	21	23,10%	4	12,50%
50-59	15	16,50%	7	21,90%
60+	10	11,00%	9	28,10%
signifikance chí-kvadrátu 0,140				
soukr.zivot				
	Spíše ano/Ano		Spíše ne/Ne	
15-29	18	27,70%	11	19,00%
30-39	21	32,30%	7	12,10%
40-49	13	20,00%	12	20,70%
50-59	10	15,40%	12	20,70%
60+	3	4,60%	16	27,60%
signifikance chí-kvadrátu 0,002				

ero.vtipy				
	Ano	Spíše ano	Spíše ne	Ne
Ženy	71,40%	74,50%	85,30%	38,50%
	15	41	29	5
Muži	28,60%	25,50%	14,70%	61,50%
	6	14	5	13
signifikance chí-kvadrátu 0,014				
stereo.vtipy				
	Ano	Spíše ano	Spíše ne	Ne
Ženy	70,00%	96,30%	71,10%	58,10%
	14	26	32	18
Muži	30,00%	3,70%	28,90%	41,90%
	6	1	13	13
signifikance chí-kvadrátu 0,011				
sex.zpravy				
	Ano	Spíše ano	Spíše ne	Ne
Ženy	75,00%	77,30%	44,40%	66,70%
	48	34	4	4
Muži	25,00%	22,70%	55,60%	33,30%
	16	10	5	2
signifikance chí-kvadrátu 0,222				
nevyz.zpravy				
	Ano	Spíše ano	Spíše ne	Ne
Ženy	75,00%	57,70%	75,00%	88,20%
	54	15	6	15
Muži	25,00%	42,30%	25,00%	11,80%
	18	11	2	2
signifikance chí-kvadrátu 0,153				
sex.zivot				
	Ano	Spíše ano	Spíše ne	Ne
Ženy	69,20%	82,10%	64,10%	78,90%
	33	35	17	5
Muži	30,80%	17,90%	35,90%	21,10%
	10	13	4	6
signifikance chí-kvadrátu 0,155				
soukr.zivot				
	Ano	Spíše ano	Spíše ne	Ne
Ženy	18	27,70%	11	19,00%
	18	32	25	15
Muži	21	32,30%	7	12,10%
	8	7	14	4
signifikance chí-kvadrátu 0,292				

var.oci.vlasy				
	Spíše ano/Ano		Spíše ne/Ne	
15-29	21	27,30%	8	17,40%
30-39	23	29,90%	5	10,90%
40-49	19	24,70%	6	13,00%
50-59	10	13,00%	12	26,10%
60+	4	5,20%	15	32,60%
signifikance chí-kvadrátu >0,001				
poprsi.pozadi				
	Spíše ano/Ano		Spíše ne/Ne	
15-29	26	24,80%	3	16,70%
30-39	26	24,80%	2	11,10%
40-49	19	18,10%	6	33,30%
50-59	17	16,20%	5	27,80%
60+	17	16,20%	2	11,10%
signifikance chí-kvadrátu 0,303				
postava				
	Spíše ano/Ano		Spíše ne/Ne	
15-29	25	22,70%	4	30,80%
30-39	26	23,60%	2	15,40%
40-49	22	20,00%	3	23,10%
50-59	20	18,20%	2	15,40%
60+	17	15,50%	2	15,40%
signifikance chí-kvadrátu 0,942				
otaz.soukr.zivot				
	Spíše ano/Ano		Spíše ne/Ne	
15-29	24	24,50%	5	20,00%
30-39	21	21,40%	7	28,00%
40-49	21	21,40%	4	16,00%
50-59	17	17,30%	5	20,00%
60+	15	15,30%	4	16,00%
signifikance chí-kvadrátu 0,921				
slecinko				
	Spíše ano/Ano		Spíše ne/Ne	
15-29	19	26,40%	10	19,60%
30-39	20	27,80%	8	15,70%
40-49	19	26,40%	6	11,80%
50-59	10	13,90%	12	23,50%
60+	4	5,60%	15	29,40%
signifikance chí-kvadrátu >0,001				
ruce.ramena				
	Spíše ano/Ano		Spíše ne/Ne	
15-29	23	25,00%	6	19,40%
30-39	23	25,00%	5	16,10%
40-49	20	21,70%	5	16,10%
50-59	16	17,40%	6	19,40%
60+	10	10,90%	9	29,00%
signifikance chí-kvadrátu 0,166				

var.oci.vlasy				
	Ano	Spíše ano	Spíše ne	Ne
Ženy	77,30%	69,70%	78,80%	53,80%
	34	23	26	7
Muži	22,70%	30,30%	21,20%	46,20%
	10	10	7	6
signifikance chí-kvadrátu 0,310				
poprsi.pozadi				
	Ano	Spíše ano	Spíše ne	Ne
Ženy	78,00%	35,70%	83,30%	75,00%
	71	5	5	9
Muži	22,00%	64,30%	16,70%	25,00%
	20	9	1	3
signifikance chí-kvadrátu 0,010				
postava				
	Ano	Spíše ano	Spíše ne	Ne
Ženy	76,60%	66,70%	77,80%	50,00%
	59	22	7	2
Muži	23,40%	33,30%	22,20%	50,00%
	18	11	2	2
signifikance chí-kvadrátu 0,499				
otaz.soukr.zivot				
	Ano	Spíše ano	Spíše ne	Ne
Ženy	76,00%	64,60%	86,40%	66,70%
	38	31	19	2
Muži	24,00%	35,40%	13,60%	33,30%
	12	17	3	1
signifikance chí-kvadrátu 0,259				
slecinko				
	Ano	Spíše ano	Spíše ne	Ne
Ženy	75,80%	74,40%	80,00%	57,10%
	25	29	24	12
Muži	24,20%	25,60%	20,00%	42,90%
	8	10	6	9
signifikance chí-kvadrátu 0,308				
ruce.ramena				
	Ano	Spíše ano	Spíše ne	Ne
Ženy	75,90%	76,50%	64,00%	66,70%
	44	26	16	4
Muži	24,10%	23,50%	36,00%	33,30%
	14	8	9	6
signifikance chí-kvadrátu 0,659				

stehno.pozadí				
	Spíše ano/Ano		Spíše ne/Ne	
15-29	27	24,30%	2	16,70%
30-39	25	22,50%	3	25,00%
40-49	25	22,50%	0	
50-59	20	18,00%	2	16,70%
60+	14	12,60%	5	41,70%
signifikance chí-kvadrátu 0,063				
okukuje				
	Spíše ano/Ano		Spíše ne/Ne	
15-29	22	22,40%	7	28,00%
30-39	19	19,40%	9	36,00%
40-49	19	19,40%	6	24,00%
50-59	19	19,40%	3	12,00%
60+	19	19,40%	0	0,00%
signifikance chí-kvadrátu 0,080				
oslovuje				
	Spíše ano/Ano		Spíše ne/Ne	
15-29	25	22,90%	4	28,60%
30-39	25	22,90%	3	21,40%
40-49	22	20,20%	3	21,40%
50-59	20	18,30%	2	14,30%
60+	17	15,60%	2	14,30%
signifikance chí-kvadrátu 0,989				

stehno.pozadí				
	Ano	Spíše ano	Spíše ne	Ne
Ženy	75,20%	90,00%	44,40%	33,30%
	76	9	4	1
Muži	24,80%	10,00%	55,60%	66,70%
	25	1	5	2
signifikance chí-kvadrátu 0,049				
okukuje				
	Ano	Spíše ano	Spíše ne	Ne
Ženy	77,80%	71,00%	77,30%	33,30%
	28	44	17	1
Muži	22,20%	29,00%	22,70%	66,70%
	8	18	5	2
signifikance chí-kvadrátu 0,368				
oslovuje				
	Ano	Spíše ano	Spíše ne	Ne
Ženy	75,40%	81,30%	22,20%	60,00%
	46	39	2	3
Muži	24,60%	18,80%	77,80%	40,00%
	15	9	7	2
signifikance chí-kvadrátu 0,003				

Hypotéza č. 3

VĚK_5kategorii	druhépohlaví2		Total
	Ano	Ne	
15-29	9,00 21,43%	18,00 27,69%	27,00 25,23%
30-39	12,00 28,57%	14,00 21,54%	26,00 24,30%
40-49	7,00 16,67%	15,00 23,08%	22,00 20,56%
50-59	7,00 16,67%	10,00 15,38%	17,00 15,89%
60+	7,00 16,67%	8,00 12,31%	15,00 14,02%
Total	42,00 100,00%	65,00 100,00%	107,00 100,00%

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	1,798 ^a	4	,773
Likelihood Ratio	1,805	4	,772
Linear-by-Linear Association	,323	1	,570
N of Valid Cases	107		

a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 5,89.

Hypotéza č. 4

POHLAVÍ	jak.často				Total
	Ano, často	Ano, ale pouze párkrát	Ne, pouze jednou nebo dvakrát	Ne, nikdy	
Žena	34,00 87,18%	35,00 72,92%	17,00 62,96%	4,00 44,44%	90,00 73,17%
Muž	5,00 12,82%	13,00 27,08%	10,00 37,04%	5,00 55,56%	33,00 26,83%
Total	39,00 100,00%	48,00 100,00%	27,00 100,00%	9,00 100,00%	123,00 100,00%

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	9,117 ^a	3	,028
Likelihood Ratio	9,159	3	,027
Linear-by-Linear Association	8,907	1	,003
N of Valid Cases	123		

a. 1 cells (12,5%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 2,41.

Hypotéza č. 5

VEL.OBCE	jak často				Total
	Ano, často	Ano, ale pouze párkrát	Ne, pouze jednou nebo dvakrát	Ne, nikdy	
Vesnice	4,00 10,26%	11,00 22,92%	8,00 29,63%	2,00 22,22%	25,00 20,33%
Městys	11,00 28,21%	4,00 8,33%	9,00 33,33%	1,00 11,11%	25,00 20,33%
Město	17,00 43,59%	13,00 27,08%	5,00 18,52%	3,00 33,33%	38,00 30,89%
Krajské město	7,00 17,95%	20,00 41,67%	5,00 18,52%	3,00 33,33%	35,00 28,46%
Total	39,00 100,00%	48,00 100,00%	27,00 100,00%	9,00 100,00%	123,00 100,00%

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	19,567 ^a	9	,021
Likelihood Ratio	20,404	9	,016
Linear-by-Linear Association	,824	1	,364
N of Valid Cases	123		

a. 4 cells (25,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 1,83.

Hypotéza č. 6

POHLAVÍ	kdo obtezoval			Total
	Muž	Žena	Oba	
Žena	73,00 86,90%	2,00 28,57%	12,00 57,14%	87,00 77,68%
Muž	11,00 13,10%	5,00 71,43%	9,00 42,86%	25,00 22,32%
Total	84,00 100,00%	7,00 100,00%	21,00 100,00%	112,00 100,00%

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	18,967 ^a	2	<,001
Likelihood Ratio	16,858	2	<,001
Linear-by-Linear Association	11,956	1	<,001
N of Valid Cases	112		

a. 2 cells (33,3%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 1,56.

Hypotéza č. 7

VĚK_5kategorii	jecaste2		Total
	Spiše ano/Ano	Spiše ne/Ne	
15-29	27,00 24,77%	2,00 14,29%	29,00 23,58%
30-39	25,00 22,94%	3,00 21,43%	28,00 22,76%
40-49	19,00 17,43%	6,00 42,86%	25,00 20,33%
50-59	20,00 18,35%	2,00 14,29%	22,00 17,89%
60+	18,00 16,51%	1,00 7,14%	19,00 15,45%
Total	109,00 100,00%	14,00 100,00%	123,00 100,00%

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	5,357 ^a	4	,253
Likelihood Ratio	4,773	4	,311
Linear-by-Linear Association	,000	1	,993
N of Valid Cases	123		

a. 5 cells (50,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 2,16.

Hypotéza č. 8

VĚK_Skategorii	ochrana2		Total
	Spiše ano/Ano	Spiše ne/Ne	
15-29	3,00 12,50%	26,00 26,26%	29,00 23,58%
30-39	9,00 37,50%	19,00 19,19%	28,00 22,76%
40-49	3,00 12,50%	22,00 22,22%	25,00 20,33%
50-59	4,00 16,67%	18,00 18,18%	22,00 17,89%
60+	5,00 20,83%	14,00 14,14%	19,00 15,45%
Total	24,00 100,00%	99,00 100,00%	123,00 100,00%

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	5,879 ^a	4	,208
Likelihood Ratio	5,853	4	,210
Linear-by-Linear Association	,443	1	,506
N of Valid Cases	123		

a. 3 cells (30,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 3,71.

Hypotéza č. 9

znatenekoho	tresty.s.o				Total
	Ano	Spiše ano	Spiše ne	Ne	
Ano	1,00 16,67%	7,00 50,00%	37,00 68,52%	38,00 77,55%	83,00 67,48%
Ne	5,00 83,33%	7,00 50,00%	17,00 31,48%	11,00 22,45%	40,00 32,52%
Total	6,00 100,00%	14,00 100,00%	54,00 100,00%	49,00 100,00%	123,00 100,00%

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	11,300 ^a	3	,010
Likelihood Ratio	10,883	3	,012
Linear-by-Linear Association	9,931	1	,002
N of Valid Cases	123		

a. 3 cells (37,5%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 1,95.

Hypotéza č. 10

nasili	tresty.nasili				Total
	Ano	Spiše ano	Spiše ne	Ne	
Ano	3,00 100,00%	2,00 33,33%	16,00 42,11%	44,00 57,89%	65,00 52,85%
Ne	,00 ,00%	4,00 66,67%	22,00 57,89%	32,00 42,11%	58,00 47,15%
Total	3,00 100,00%	6,00 100,00%	38,00 100,00%	76,00 100,00%	123,00 100,00%

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	,029 ^a	1	,866		
Continuity Correction ^b	,000	1	1,000		
Likelihood Ratio	,029	1	,866		
Fisher's Exact Test				1,000	,572
Linear-by-Linear Association	,028	1	,866		
N of Valid Cases	123				

a. 2 cells (50,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 4,24.

b. Computed only for a 2x2 table